

ALMARIKO AREŠTAS

PAVYZDYS KAIP GALIMA BŪTŲ IŠSIVADUOTI

Pasaulio spaudą apibėgo žinia, kad sovietų rašytojas Andrejus Aleksejevičius Amalrikas jau suimtas. Rašome "jau", nes prieš porą mėnesių (balandžio 1 d. Dirvos 24 nr.) mes ieškojome atsakymo: kodėl jis dar nesuimtas? Bandydami išpėti tą mįslę, mes nurodėme, kad daugelis 'kremlinologų' pasidūrė logiškai atrodančią išvadą, kad Amalrikas veikia su sovietų saugumo žinia. Kitaip juk sunku būtų suprasti, kodėl toji institucija dar toleruoja žmogų, kuris teigia, kad Sovietija vargiai pergyvens 1984 metus? Ir kitose savo apybraižose jis taip teisingai apibūdino Sovietijos būklę, kad sovietų įstaigų akysė jis turėjo atrodyti esąs didžiausias nusikaltėlis! Kodėl saugumas taip ilgai su juo žaidė, gali ir niekad tikrai nepaaiškėti. Vienas iš spėjimų gali būti tas, kad Amalrikas iškeldamas kinų pavojų Rusijai turėjo atitinkamai nuteikti Vakarų nuotaikas ir sukelti simpatijų eventualiam preventyviniam karui.

Pats Amalrikas panašius spėjimus, pasirodžiusius Washington Evening Star ir vokiečių Spiegel, paneigė. Savo balandžio 2 d. laiške Spiegelui, (kuris į paskelbė gegužės 18 dieną), Amalrikas teigia neturintis jokių ryšių su KGB (Komitet Gosudarst. Bezopasnosti), jei neskaityti fakto, kad jo įsakymu jis buvęs ištremtas į Sibirą, o vėliau atleistas iš agentūros 'Novosti', kuri laikoma

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

KGP padalinių atitinkamam informavimui. (Čia pat iškyla tačiau klausimas, kaip eilinis sovietų pilietis gali žinoti, ką Spiegel apie jį rašo?)

Amalrikas taip aiškina savo kritiką: "Kas liečia mano aštrias pastabas apie rusų istoriją ir tautą, turiu pastebėti, kad jas padariau tik pats jausdamasis esąs rusas. (Iš tikro Amalrikas yra prancūzų kilmės). Man atrodo, kad mano kraštas reikalingas daugiau savikritikos negu pasigyrimų."

Jis sutinka, kad kai kurių sovietų rašytojų raštai buvo pasiūsti už sieną KGB -- kaip pavyzdžiui Solženicino "Nugalėtojų puota" ir Svetlanos Alekijevos dienoraštis (to kopija, KGB pasiūlyta užsienio leidžiamom buvo iškreipta VM) -- tačiau tai buvo padaryta tikslu tiems autoriams pakenkti.

KGB nesanti išimtis visoje sovietinėje biurokratinėje sistemoje, nors jos veiklos apimties didumas užsienyje beveik nežinomas. Joje negalima esą laukti kokių nors ypatingų išsiskyrimų iš įprastos biurokratinės veiklos.

Toliau Amalrikas samprotuoja: "Manau, kad gandai jog esu KGB agentas buvo to komiteto paleisti ir būtent per jo agentus užsienio rusų organizacijose. Tų gandų tikslas yra ne tik mane asmeniškai apšmeižti ir pakenkti mano rašinių daromam išpūdžiui, bet kartu padaryti reklamos

ir pačiam KGB, kaip organizacijai, kuri viską žino ir viską tvarko".

Tų gandų įrodymui kalbėtų faktas, kad iki šiol nesu suimtas. Dėl to aš galiu tik pasakyti: po Siniavskio - Danielio bylų, propagandinių nepasisekimų, valdžia nenori jokių triukšmingų bylų, kurios atkreiptų visą pasaulio dėmesį. Aš nesu vienintelis sovietų rašytojas, kuris spausdinamas užsienyje ir tės bėra laisvas... Man tačiau atrodo, kad kaip tik dėmesys mano asmeniui ir raštams Vakaruose sumažės, aš būsiu suimtas..."

"Iš tikro iki šiol aš turėjau daugiau laisvės kaip kiti sovietų piliečiai. Tačiau už tą laisvę aš galiu dėkoti tik sau pačiam. Aš NORIU BŪTI LAISVAS -- ir dėl to aš elgiausi kaip laisvas žmogus gali ir turi elgtis. Aš skelbiu savo raštus savo vardu ir noriu pasinaudoti visomis autoriaus teisėmis. Net ir kalėjime, net jei aš pateksiu kalėjimą, aš tikiuos išlikti laisvas, nes milijonai mano ir jūsų tautiečių, kurie 'laisvėje' šaukė valio Stalinui ir Hitleriui ir tikėjo į jų sukurto organizacijų visuotinę galią"

Kaip ten būtų Amalrikos samprotavimai gali būti pranašingi. Ateina laikas, kada visa priešspauda pasidaro nebaisi. Ir jei tokios nuotikos apima, jei ir ne daugumą, tai geroką mažumą, režimas turi pasitraukti. Deja, šviesos dienų sulaukia nepilna, bet antroji ar net trečioji pavergtųjų karta. Gali, turbūt, net sakyti, kad vis didėjanti laisvės troškimas sužadina ne tiek priešpauda, kiek duotas laisvės trūkinėlis. Apetitas auga valgant.

Dr. Leonas Kriaučiūnas pokalbyje su kongresmanu Gerald Ford, kuris šiltai vertina lietuvių pasipilimą kovojant dėl Lietuvos laisvės pažadėdamas dalyvauti Lietuvių Tautos Genocido parodos atidaryme - akademijoje ir pasakyti pagrindinę kalbą.

LIETUVIŲ TAUTOS GENOCIDO PARODA

"Ar jau viską padėjo ant Tėvynės aukuro, kad taptume laisvi? Ar nepasakėtume kartais siaurame savų interesų ratelyje ir užmirštame pavergtąją Tėvynę? Mūsų širdys niekada tų nepamils, kurie per daug susirūpinę kasdienine duona..." šiuos žodžius skaitome viename iš pavergtos Lietuvos atėjusiam dokumente, kuris išstatytas Lietuvių Tautos Genocido parodoje.

Šio nežinomojo šauksme drauge iškaitome ir mums skirtą ipareigojimą. Ką mes atlikome, kad pavergtieji taptų laisvi?

Aną trečiadienio vakarą Dariaus ir Girėno posto erdvioje salėje su ALT specialios komisijos paruošta Lietuvių Tautos Genocido paroda susipažino spaudos

JURGIS JANUŠAITIS

žmonės ir kviestiniai visuomenininkai. Prieš pradėdami keliauti lietuvių tautos didžiosios kančios ir mirties keliais, žvilgsnis užkliūva už didelio laikrodžio, kabančio kaboje ir piaučiu ženkliu. Šviesų rodyklė iš lengvo apskrieja laikrodį ir ženklinama komunizmo plėtos kelius ir kiekvienoje laiko valandoje matai, kaip komunizmas pavergia valstybę po valstybės ir prieš pat dvyliką rodyklę stabtelėja, lyg klausdama, kas sekantis?

Pasaulis stovi prieš dvylikąją. Neramumai ir komunizmo suplanuotos agresijos ir dabar nori pavergti dar laisvėje gyvenančius.

Žengiame pro išstatytus dokumentus, nuotrau-

kas. Nors kai kurie jau matyti vaizdai, tačiau šiandien jie surikiuoti į įvykių eigą sudaro ištisą lietuvių tautos golgotos kelią -- ištisą tautos naikinimą.

Štai diagrama ženklinama: 99 milijonai komunizmo aukų ir čia pat įrodantieji dokumentai, kokiose valstybėse tai komunizmas atliko. Lietuvai tenka didi jū dalis. Ir stebi vaizdą po vaizdo, matai areštus, tardymus, mirusiųjų kalbą, laisvės kovotojų, kritusių pirmosiomis karo dienomis išrikiuotus karstus Kauno kapinėse, stabteli ties sadistų puota Rainių miškelyje, kur neapsakomais kankinimais išžudyta 76 nekaltų žmonių, šūrupas sukrečia žvelgiant į gydytojų darbininkų ir tarnautojų žudynių scenas Panevėžyje, o čia, štai, nužudytieji prie Biržų, kuriems į galvas suvartytos viny ir paprastu piuklu nupiauta koja, prisiminsi slaptašias Petrašiūnų kapines, kur tyliai Kauno NKVD plaktuko smūgiais žudė savo aukas. Štai ir Katynas. Visa tai į tavo kalbą dokumentai, nuotraukos. Vargu galima trumpame rašinyje suminėti didžiąją lietuvių tautos kančią. Reikia ilgų valandų norint šią parodą nuodugnai apžiūrėti. Ji apima Lietuvių Tautos Genocidą laike 30 metų. Joje matome ir laisvės kovotojus, išžudytus ir gulinčius turgaus aikštėse, matome motinos kančią ir riedančius į Sibirą vagonus. Matome ir laisvojo pasaulio lietuvių pastangas, kurios kaip tik atsako į aną šauksmą -- Ar jau viską padėjo ant Tėvynės aukuro?"

(Nukelta į 2 psl.)

PLB VALDYBA POSĖDŽIAVO

Š.m. gegužės 23 d. Clevelande, p. J. Mikonio East Shore Realty įstaigos patalpose įvyko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pilnatinės posėdis. Jame dalyvavo visi valdybos nariai: pirmininkas Stasys Barzdukas, vyk. vicepirmin. dr. Ant. Butkus, sekr. Ant. Gailiūšis, vicepirmininkai -- dr. H. Brazaitis, Al. Laikūnas, M. Lenkauskienė, dr. V. Majauskas, dr. Alg. Nasvytis (Kultūros Tarybos pirm-kas) ir Ant. Rinkūnas (Švietimo Tarybos pirm-kas). Posėdistruko septynias valandas, nes valdybos visumai posėdžiaujant kas keli mėnesiai, savaimės susirenka eilės svarstytinų ir sprendimų klausimų.

Jaunimo vicepirmininkas M. Lenkauskienė pristatė, patvirtinta PLB jaunimo sekcijos nariai: Gediminas Breichmanas, Jūratė Čeponkutė, Marija Gailiūšytė, Augustas Idzelis, Antanas Kalvaitis, Audronė Ku-

biliūtė, Dalia Orantaitė ir Romas Sakadolskis. Pagal statutą, šiai sekcijai pirmininkauja Jaunimo vicepirmininkė M. Lenkauskienė. Sekcijos narius angažuodama, ji kreipėsi į juos kaip į paskirus asmenis, neieškodama ryšio su jų ideologinių jaunimo organizacijų vadovybėmis.

Šiame posėdyje didžiausias dėmesys buvo nukreiptas į Antrojo Pasaulio Jaunimo Kongreso paruošiamuosius darbus. Kongresas, kaip žinoma, rengiamas 1972 metais, tačiau jau iki šiolei yra įvykęs jau ne vienas siauresnio ar platesnio masto pasitarimas, siekiant sklandesnio ir našesnio darbo, kada prasidės tikroji kongreso ruošia. Vienas tokių pasitarimų buvo įvykęs prieš savaitę Clevelande, kur dalyvavo didžiųjų mūsų jaunimo organizacijų atstovai, per porą dienų tarę kongre-

(Nukelta į 2 psl.)

Ši sekmadienį, birželio 7 d. 1 val. p.p. Chicagoje prie 67-tos ir California gatvių įvyks Lithuanian Plaza lentelių pakabinimo iškilmės. Ta proga Chicago burmistras Richard Daley tą dieną skelbia Lithuanian Centennial Day ir iškilmėse pasakys kalbą. Kalbės taip pat Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis, Arch. Albertas Kerelis praves meninę programą, kurioje pasirodys Jaunimo Centro tautinių šokių grupė, vadovaujama L. Brazdienės, Chicago Lietuvių Operos vyrų choras, vadovaujamas A. Gežo, Lietuvos ir Amerikos himnų giedos sol. Algirdas Brazis. Nuotraukoje su Lithuanian Plaza iškaba pas Lietuvos ir Amerikos himnų giedos sol. Algirdas Brazis, Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis, Chicago burmistras Richard J. Daley ir ALT pirm. inž. E. Bartkus.

PO PIETŲ KRYŽIUM

VLADAS RADZEVIČIUS

ULTIMATUMAS ALB KRAŠTO VALDYBAI

Nusidavimai, kurie palietė ALB Krašto Valdybą š.m. gegužės 2 dieną ir apie kuriuos trumpai pranešiau pereitą kartą, Australijos lietuvių tarpe šiuo metu virto aktualiausia pasikalbėjimų tema. Vieni tuos nusidavimus vadina dabar jau ne birželinu, bet gegužiniu puču, kiti šaukia: Laso kilpa ant Krašto Valdybos kaklo!

Grafiškai tie nusidavimai klostėsi šitaip: Penki sydneyiškiai (p.p. V. Bernotas, J. Kapočius, J.K. Kedys, P. Nagys ir J. Veteikis) tos dienos vakare įsiveržė į patalpą, kuriose posėdžiavo ALB Krašto Valdyba ir pareikalavo pašalinti Mūsų Pastogės redaktorių V. Kazoką, kuris yra ir Krašto Valdybos narys.

Įsiveržusio penketuko kalbėtojas J.K. Kedys čia pat žodžiu nustatė, kad redaktoriaus pakeitimas turi būti padarytas keturių savaitių laikotarpyje, o J. Nagys nurodė, kaip bus su Mūsų Pastoge tvarkomasi tuo pereinamuoju laikotarpiu: "... per nurodytą keturių savaitių laikotarpį straipsniai ir žinios, nepriimtini "Minties" spaustuvei, nebus spausdinami nesuitarus su ALB Krašto Valdybos pirmininku p. M. Zakaru ir jam juos patvirtinus". (Dirvos skaitytojų žiniai: P. Nagys yra savininkas "Minties" spaustuvės, kurioje spausdinama Mūsų Pastogė).

Savo reikalavimus penketukas rėmė atsineštu raštu, kuriam buvo surinkti 95 parašai. Šiame rašte dėstomi redaktoriaus V. Kazoko "nusikaltimai": jis ir jo vedamas laikraštis "nukrypo į politinius klystkelius, prarado tautinai - krikščioniškąjį bendruomenės organų veidą". Toliau puolami redaktoriaus vedamieji, laikraštyje talpinami feljtonai ir paties redaktoriaus viešos kalbos. Girdi, V. Kazokas talpina straipsnius tik tų bendradarbių, "kurie sutinka su jo nuomone ir jo vedama laikraščio linija". O ta linija esanti tokia baisi, kad dėl jos, anot rašto, "džiūgauja Lietuvos okupantas".

Krašto Valdyba paliktą raštą apsvarstė ir nutarė jį ištisai paskelbti Mūsų Pastogėje, tačiau "Minties" spaustuvės savininkas buvo kitokios nuomonės ir neleido laikraštyje to rašto skelbti. Krašto Valdyba tada raštą atspausdino kitoje spaustuvėje, atpasakojo, ko buvo reikalaujama ir pridūrė: "Minties spaustuvė prisiskiria sau teisę kontroliuoti Mūsų Pastogę, net eidama prieš ALB Krašto Valdybos nutarimus".

Savo laiku esu Dirvoje patebėjęs, kad Mūsų Pastogė yra savotiškoj padėty: kiekvienas bando kištis į šio laikraščio redagavimą, pasiremdamas faktu, kad jis, pagal savo kilmę, priklauso lietuvių bendruomenei. Dėl to labai dažnai asmeniniai kaprizai dangstomi bendruomenine skraiste, kuri, sustiprinimui, dar gerokai nudažoma ir "tautos laisvės siekimais".

ALB Krašto Valdyba yra faktiškasis Mūsų Pastogės leidėjas. Jei leidėjui redaktorius nepatiks, jis jį paprasčiausiai ims ir atleis. Niekas bendruomenėje dėl to nesijaudins. Tačiau atrodo daugiau negu užgauli ir akiplėšiška, kad penki protestuotojai grasinimais priremia Krašto Valdybą priešienos ir reikalauja redaktorių išmesti lauk. Tai yra metodai, kuriais dusinami lietuviai Lietuvoje. Ir keista, kad žmonės, pabėgę nuo komunistinio prievartavimo, patys naudoja tuos pačius prievartos metodus.

Kaip tik prieš šituos grubius prievartos metodus ir reiškiamas pasipiktinimas Australijoje. Net žmonės, priklausą Lietuvos Atgimimo Sąjūdžiui, kurio ranka ižiūrima ir šiame ultimatumė, griežtai pasisako prieš panaudotas priemones.

• TAUTOS FONDO SKYRIUS netrukus pradės veikti ir Adelaidėje. Jo suorganizavimą pagreitino Vilko pirmininko dr. J.K. Valiūno vizitas. Per trumpą, vos 24 valandų apsilankymą, dr. Valiūnas Adelaidėje pasimatė tik su miesto burmistru ir pasirašė šio miesto garbės svečių knygoje. Pas burmistrą dr. Valiūnas lankėsi kartu su Vilko atstovu Australijoje, p. Jz. Lapšiu. Iš dr. Valiūno pareiškimų, padarytų Adelaidėje, atrodo, kad dabartinė ALB Krašto Valdyba palaikys glaudesnę kontaktą su Vilko atstovybe Australijoje.

• LIETUVIŲ DIENŲ PROGRAMA paskelbta Mūsų Pastogėje. Ją sudarys Dainų Šventė Tautinių Šokių Šventė, sporto šventė, literatūros vakaras, "Aušros" teatro spektaklis, Jaunimo koncertas, jaunosios kartos menininkų paroda. Kartu vyks ALB Krašto Tarybos suvažiavimas ir Australijos lietuvių studentų suvažiavimas. Numatyta visa eilė susipažinimo pietų ir vakarienių. Lietuvių Dienos vyks š.m. gruodžio 27-31 ir bus užbaigtos iškilmingu Naujų Metų baliu. Šiose Lietuvių Dienose pirmą kartą dalyvaus ir Amerikos jaunimo tautinių šokių grupė (Chicagos Grandis).

• ADELAIDES LIETUVIAI STUDENTAI š.m. gegužės 17 d. buvo nuvykę į Melbourną ir ten suvažino A. Kairio scenos vaizdėlį "Palikimas", kuris buvo sekmingai statytas pačioj Adelaidėj per š. m. Vasario 16-sios minėjimą. Adelaidės studentai Melbournui dar pridėjo gabalėlį humoro, pavadindami jį "Memorabilia".

• DAILININKUI V. RATUI 60 metų amžiaus. Šios sukakties proga dailininkas, kuris šiuo metu gyvena Sydneyje, buvo surengęs savo kūrinių parodą. Tėviškos Aiduose priekaištaujama, kad lietuviai mažai nupirko jo kūrinių -- tik tris. Taip pat visuomenei kildva už tai, kad ji neprikrišo nė piršto prie tos parodos surengimo; dailininkas, prieš kiek laiko ligos bei sunkios ligos iškankintas, o taip pat ekonomiškai išsunktas, savo jubiliejinę parodą tepajėgė surengti menkose, mažai žinomose patalpose.

Kaip Dirvos bendradarbiui teko patirti, ALB Krašto Valdyba nusistatėsi nedaryti jokių pakeitimų Mūsų Pastogės redakcijoje iki naujų Krašto Valdybos rinkimų, kurie įvyks Melbourn per ALB Krašto Tarybos suvažiavimą.

Chicago Tribune vienas redaktorių Walyer Trohan (dešinėje), daug kartų pasauliui priminęs komunizmo žalą Lietuvoje, kalbasi su dr. Leonu Kriaučeliūnu apie artimiausius ir lietuviams rūpimus klausimus -- 30 metų Lietuvos okupacijos minėjimą ir Lietuvių Tautos genocidą. Tom Macdonald nuotrauka

LIETUVIŲ TAUTOS GENOCIDO PARODA

(Atkelta iš 1 psl.)

Spaudos žmonės ir visuomenės atstovai giliai vertino šį darbą. Ir pati sunkiausiaji to darbo našta išnešta dail. Z. Kolbos ir A. Valėno, talkinant kitiems komisijos nariams.

Dr. Leonas Kriaučeliūnas, vadovaujantis šią parodą pristatyti amerikiečių visuomenei, Lietuvių Tautos Genocido reikais plačiai kalbėjosi su JAV politikais.

Kongrese respublikonų mažumos vadas kongresmanas Gerald Ford pokalbio metu dr. L. Kriaučeliūnui pareiškė, kad jis giliai vertinąs lietuvių pastangas atgauti Lietuvai laisvę ir kad su šia komunizmo kėslus atskleidžiančia paroda ir amerikiečiams pravartu susipažinti. Komunizmas yra visų laisvųjų tautų priešas, tad lietuvių pastangas jungtis į bendro priešo nugalėjimą tenka nuoširdžiai sveikinti.

Kongresmanas G. Ford puikiai pažįsta lietuvių, ypač gyvenančius Michigan ir Grand Rapids ir gerėjosi jų kultūrine ir politine veikla. Jis mielai sutiko atvykti birželio 13 d. Chicago į genocido parodos atidarymą, Sheraton viešbutyje, ir dalyvauti ruošiamoje akademijoje, pasakdamas pagrindinę kalbą.

Parodos proga dr. L. Kriaučeliūnas aplankė ir vieną Chicago Tribune redaktorių, dabar gyvenantį Washington, Walter Trohan ir jo darbo kabinete ilgoką valandą kalbėjosi okup. Lietuvos klausimais.

Walter Trohan yra daug kartų didžioje amerikiečių spaudoje kėles pavergtos Lietuvos reikalus ir komunizmo daromą lietuvių tautai žalą. Jis gerėjosi taip pat lietuvių politine ir kultūrine veikla ir pažadėjo, kiek sąlygos leis, pavergtos Lietuvos reikalus kelti didžioje JAV spaudoje. Tuo pačiu pažadėjo ir atvyksta drauge su kitais politikais į genocido parodos atidarymą.

Kitus JAV politikus dalyvaujančius iškilmėse, jau esame skaitytojam pristatę anksčiau.

Stebint paruošiamuosius darbus, galima konstatuoti, kad Lietuvių Tautos Genocido parodos pri-

statymas amerikiečiams ir birželinų įvykių bei Lietuvos okupacijos 30 metų sukakties minėjimas Chicagoje praeis susikaupimo ir didelio ryžto nuotakomis.

GENOCIDO PARODA

Lietuvių Tautos Genocido parodos parengimas ir išstatymas amerikiečių visuomenei, Amerikos Lietuvių Tarybai sudaro dideles išlaidas. Prisidėti prie išlaidų padengimo kviečiama visa lietuvių visuomenė ir organizacijos.

Dr. Steponas Biežis, Jonas Bertašius, John Evans, Dr. Kazys Sidlauskas, Julius Pakalka, Kun. Adolfas Stasys, Dr. Jonas Valaitis, Mečys Šimkus ir Jonas Jasaitis sudaro komisiją lėšoms telkti Lietuvių Tautos Genocido parodos surengimo ir išstatymo išlaidoms apmokėti.

Komisija prašo lietuvių organizacijas ir visuomenę aukomis prisi-

dėti prie lietuvių tautos tragedijos ir komunizmo pavojaus parodymo amerikiečių visuomenei. Aukos siųsti: Lietuvių Tautos Genocido paroda, 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632

Lietuvių Tautos Genocido paroda buvo specialiai išstatyta Dariaus Girėno posto salėje per žiūrėjimui prieš išstatant Sheraton viešbutyje amerikiečių visuomenei. Gegužės mėn. 20 d. parodą apžiūrėti buvo pakviesti lietuvių spaudos bendradarbiai ir redaktorių atstovai.

Parodą parengė prie ALT veikianti komisija (J. Jasaitis, dail. Z. Kolba, A. Valėnas, prof. Ad. Varnas, J. Bertašius, L. Prapuolenis ir J. Skorubskas), oparengimo išlaidas padengia Amerikos Lietuvių Taryba. Amerikiečių visuomenei paroda bus išstatyta birželio mėn. 13-20 dienomis. Išstatymui vadovauja Dr. Leonas Kriaučeliūnas.

LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIA

ŠV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE,

pasaulyje garsiausioje vietoje jau baigiama įruošti.

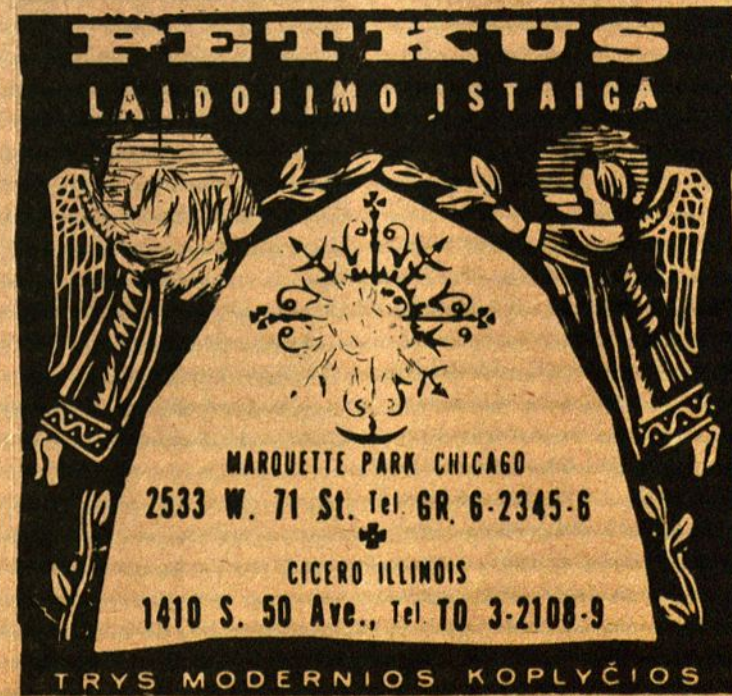
Kiekvienam lietuviui branginančiam savo tautos kankinių atminimą dera būti šio paminklo kurėjų tarpe.

Šių metų liepos 7 dieną koplyčia bus dedikuota.

SAVO AUKĄ ATSIŪSKITE PRIEŠ KOPLYČIOS DEDIKACIJĄ.

Rašykite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 W. 68 St., Chicago, Ill. 60629.

PLB Valdyba posėdžiavo...

(Atkelta iš 1 psl.)

so ruošos reikalus ir sutarę visą eilę pasiūlymų bei pageidavimų PLB valdybai, šio kongreso sumanytojai ir pagrindinei globotojai.

Posėdyje visiems šiems pasiūlymams bei pageidavimams aptarti laiko nesigailėta. Juos referavo dr. Ant. Butkus. Išvadoje numatyta kad iki š.m. spalio 1 d. būtų sudarytas Kongreso Komitetas, kurin savo atstovus deleguos jaunimo organizacijos ir JAV bei Kanados LB. Komiteto būstine jaunimo atstovai numatė Chicago. PLB savo ruožtu iki to laiko numato Kongreso finansavimo galimybes: paruošia sąmatą, atskaitomybės taisykles, galimus pajamų šaltinius ir t.t.

Tolimesnėje posėdžio eigoje pasisakyta už palikimą santykių su Vliko tokių, kokie dabar yra, nesistengiant siųsti PLB atstovų į Vliko seimą,

kaip tai siūloma Vliko statuto keitimo komisijos projekte, apie kurį pa informavo PLB ryšininkas, deleguotas prie Vliko. Pageidauta, kad Vliko atstovai pagal vietos krašto sąlygas ir galimybes, vykdydami savo uždavinius, turėtų bendrauti su atitinkamų kraštų Bendruomenės valdybomis.

Porą kartų Tabor Farmoje yra įvykę PLB ir spaudos bei radijo programų vedėjų pasitarimai. Šį rudenį numatytas toks trečiasis susitikimas. Jis šaukiamas ten pat š.m. rugsėjo 19-20 d.d. Planuojama, kad šiame bendruomenės - spaudos - radijo suvažiavime, be Bendruomeninių aktualijų bei informacijų, būtų sudaryta sąlygos spaudos ir radijo žmonėms aptarti savo specifines problemas atskirai. Tuo būdu šis suvažiavimas turėtų būti abipusiškai naudingas.

Šiais metais suėjo 50 metų nuo Lietuvos Steigiamojo Seimo pirmojo posėdžio. Gyvieji to Seimo nariai sukakties proga išleido atitinkamą atsišaukimą viešumai. PLB valdyba šią sukaktį didžiai vertina ir, Steigiamojo Seimo reikšmę pabrėždama, kreipiasi į mūsų visuomenę atskiru atsišaukimu.

Posėdį baigiant, sutarta galutinai paruošti PLB konstitucijos keitimo projektą netrukus pateikti balsavimui korespondenciniu būdu, peržiūrėti ir reikalui esant keisti bei papildyti PLB darbo statutą, išklaustyta paskirų veiklos šakų pranešimų ir atlikta eilė technikinių formalumų, sutarus kitą panašų PLB posėdį šaukti šių metų atostogų metui pasibaigus.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.LIETUVIŲ FONDAS
JO LAIMĖJIMAI IR KLAIDOS

Kaip skelbė Lietuvų Fondo oficiali nariams išsiuntinėta finansinės veiklos apžvalga, 1969. XII.31 L.F. turtas pasiekė \$647.462 sumą. Praeitais metais iš nušimčių lietuvių kultūros bei mokslo reikalams pasiskirstyta \$33,550. Tai gana įspūdinga suma (nuo 1962 m. tokios pašalpos sudaro jau visą \$100,000).

Tam tikrą sumą pašalpų gauna ir "mokslo veikalai" arba tokių veikalo ruošimo parėmimas, viso \$18,525. Tai kukli suma, tačiau jau šis tas. Reikalas svarbus, nes mūsų sąlygose lituanistinių mokslo veikalo paruošimas ar išleidimas yra labai sunkus. Oficialiame pranešime nenurodyta pagal pavardes kam ir kiek paskirta (kodėl tas slapumas?), tačiau pagal spaudos pranešimus praeitais metais pašalpas mokslo veikalam ruošti gavo šie asmenys: J. Girnius, J. Puzinas, Z. Ivinskis ir T. Remeikis.

Didžiausia pašalpa \$3,300 sumoje paskirta Z. Ivinskiui ir, rodos, jau nebe pirmą kartą (anksčiau, berods, yra gavęs \$5,000). Mat, šis mūsų labai darbštus istorikas rašęs plačią Lietuvos istoriją. Mes žinome, kad prof. Z. Ivinskis daug ir greit rašo, gal kartais per daug greit, nespėdamas turimos medžiagos suvirškinti ir viską gerai apgalvoti. Jis ypač domisi krikščionystės istorija Lietuvoje, pradedant Mindaugo laikais, toliau reformacijos ir katalikybės rungtynėmis, vysk. Merkelio Giedraičio veikla ir pan. Visa tai svarbu, tačiau tai dar nėra visa Lietuvos istorija. Naujųjų laikų istorijai šio autoriaus pajėgumas žymiai silpnesnis. O jau naujausios istorijai, nuo šio amžiaus pradžios, Z. Ivinskis yra aiškiai nekompetetingas. Apie nepriklausomos Lietuvos laikus jis yra net nesąmonių prirašęs, ir viską žiūrėdamas grynai

Lietuvos okupacijos vaizdą ir okupanto klastos neribotumą.

Viltis kviečia paremti sumanymą, ir šiomis apmaudingomis birželio trėmimų dienomis, ir vėliau, įprasinti skausmą parama šiam veiklui skelbti tiesą apie praeitį ir viltį dėl ateities.

(d)

partiečio akimis. Jis ir pats bandė dalyvauti politinėje veikloje, ypač po 1940 m. okupacijos, tačiau labai nevykusiai. Tad čia jis turėtų susiprasti ir pats save diskvalifikuoti. Tuo reikalu jau buvo spaudoje diskusijų, rašė Dirva (1969. VIII.13), replikavo Draugas (1969.IX.6) ir labai rimtų faktų iškėlė "Laisvoji Lietuva" (1969.X.30). Išeivijoje dar turime nemažą istorikų būrį ir darbas turėtų būti padalintas pagal periodus, apie kurį katras geriau nusimano, daugiau yra išstudijavęs. Dar ne vėlu šitai padaryti. Istorikų redakcinė komisija tokiam darbui irgi reikalinga.

Kiti du "stipendininkai", gavę po \$1,500 yra žinomi savo srities specialistai, vienas dirbęs filosofijos (J. Grinius), kitas archeologijos (J. Puzinas) baruose, tad ne kyla jokių abejonių dėl reikalo paremti jų studijas. Gal tik galima būtų prikišti, kad jiems paskirtos sumos yra labai kuklios, per daug jau "studentiškos", galėjo būti bent dvigubai didesnės.

Didžiausią neaiškumą sukelia L.F. vadovybės paskyrimas \$1,500 T. Remeikiui, kuris renkas sovietinius dokumentus kokiam ten moksliniam veikalui. Pirmiausia toks dokumentų surinkimo darbas jau yra atliktas. Vlikas yra sudaręs stambų dokumentų rinkinį apie 1939-1940 m. sovietų ir nacių sąmokslą pasigrobtį Pabaltijo kraštus ir kaip tas sąmokslas buvo įvykdytas. Tokių dokumentų surinkimas ne tik iš spausdintų šaltinių, bet ir dar nepaskelbtos medžiagos iš archyvų, Vlikui kaštavo tik koks trečdalis aukščiau paminėtos sumos. Dabar tie dokumentai galutinai redaguojami ir bus išleisti. Tad kam čia reikalingas dublikavimas? Apie tai Vlikas seniai skelbėsi spaudoje ir L.F. vadovybė negalėjo būti negirdėjusi. Jeigu turima galvoje sovietinė versija, tai tas jau irgi yra atliktas komunistų partijos istorikų ir yra išleista stambi knyga: "Tarybų valdžios atkūrimas Lietuvoje 1940-1941 metais. Dokumentų rinkinys". (Išleido Vilniuje "Minties" leidykla, 1966 m. 347 psl.). Tad kyla klausimas, kagi čia dabar T. Remeikis žada mums duoti? Žinoma, tuos dokumentus galima įvairiai komentuoti. Tačiau tam darbui T. Remeikis visiškai netinka, nes iš jo viešų paskaitų Philadelphiaje (1967) ir Marylando universitete (1968) pasirodė, kad jis komunistų metodų ir taktikos nesupranta. Pagaliau savo elgesiu jis įsirikiaavo į kolaborantų eiles ir pasidarė "anti-veiksniu". Visa tai yra pakankamai paaiškėję ir visiškai nesuprantama, kaip L.F. vadovybė galėjo padaryti tokią didelę klaidą, kuri galės blogai atsiliiepti visai tolimes-

nei L.F. veiklai. Jau š. m. vasario mėn. vykusia-me suvažiavime Chicagoje dėl to buvo padaryta stiprių priekaištų ir L. F. vadovybė turėjo slėptis už statuto parašų, girdi, ne suvažiavimas yra kompetetingas skirstyti pašalpas. Tai jau pirmas L.F. krizės skambutis. Žinoma, galima teisintis, kad nėra taip lengva tas pašalpas paskirstyti, kad L.F. valdybos ar tarybos nariai negali būti visose srityse kompetetingi ir pan. Tačiau tai bus tik švelninančios aplinkybės, bet nepateisinimas. Reikia tikėtis, kad ateityje tokių klaidų nebus padaroma, kitaip L. F. nustos būti visų lietuvių fondu.

Stamboka suma (berods, virš \$3,000) buvo L.F. paskirta R. Šilbajorio kokiam ten angliškam veikalui apie lietuvių išeivių literatūrą atspausdinti. Reikia tikėtis, kad L.F. vadovybė gerai susipažino su rankraščiu ir nebus padariusi klaidos. Mat, tas Maskvoje studijavęs autorius kartais niekų prirašo. Sakysime, rašydamas apie lietuvišką novelę leidybą "Lietuvių literatūra svetur", jis tyčiojosi iš Mazalaitės ir Grigaitytės patriotinių nuotaikų veikaluose. Kagi, dabar visoks patriotizmas ne madoj. Būk liberalas ir pūsk į komunistų dūdą, tai būsi greit pripažintas genijum. Dar didesnio pasipiktinimo sukėlė Šilbajorio užuominą ten pat, girdi, nėra didelis nuostolis, jei bolševikinis slibinas sunaikino nepriklausomos Lietuvos inteligentiją, nes ji buvusi viena menkystė. O kagi jos vietoje šiandien Lietuvoje randame? Ar ten tik vienos tobulybės?

Pagaliau reikėtų iš esmės pasvarstyti, ar yra tikslinga Lietuvų Fondo mityti grašius į visas puses ir ar nebūtų tikslingiau imtis kokio tikrai stambaus darbo, kaip Lietuviškos Kultūros Rūmų įsteigimas ir išlaikymas. Dabar mūsų kultūrinės įstaigos (archyvai, bibliotekės, lėšos, muziejėliai) yra prisiglaudę privačiuose namuose ar vienuolynuose, iš kurių kiekvienam metu gali būti išmesti į gatvę, kaip jau ne kartą yra atsitikę, pvz. su Pasaulio Lietuvų Archyvu ir Alka muziejumi. Reikėtų tikrai erdvaus, modernaus ir reprezentacingo patato, kuriame tilptų visi archyviniai, bibliotekiniai ir muziejiniai rinkiniai. Toliau reikia nors

kuklaus skaičiumi, bet nusimanančio ir pastovaus personalo, su nuolatiniu atlyginimu, kurie tuos rinkinius tvarkytų, prižiūrėtų ir aptarnautų lankytojus bei studijuojančius. Prie šio tikslo turime eiti, ir kuo greičiau, tuo geriau.

Beje, gal kas pasigės, kodėl nepaminate L.F. nuolatinę pašalpą (\$5,000 metams?) Chicago universitetui lietuvių kalbos katedrai įsteigti ir jai išlaikyti. Išpūstas dalykas, Penssylvanijos u-te Philadelphiaje lietuvių kalba dėstoma jau dvidešimt su viršum metų be jokių lietuviškų pašalpų. Sporadiškai lietuvių kalbos kursai duodami ir kituose Amerikos universitetuose. Svarbiausias dalykas yra klausytojai. Dėstytojų netrūksta, nėra studentų. Kas pažįsta šio krašto universitetus, tas žino, kad daug jų yra turtingų ir mielai patys išlaiko tokią ar kitokią katedrą, jei tik atsiranda studentų. Nors ir samojedu ar tagalų kalbai. Ne pinigai, bet klausytojai yra svarbiausias dalykas. Gerai, tegul pabando Chicagoje. Tačiau iš anksto reikia žinoti, kad tokia katedra nebus laikoma, jeigu neatsiras kas semestras nors kokie trys nuolatiniai klausytojai. Būkime optimistai ir tikėkimės, kad atsiras. Lietuviai gali savo kalbą išmokyti Pedagoginio Instituto kursuose, kurie visiems prieinami, kai universitetuose mokėtis už mokslą yra brangus, skaitoma už kredito valandas ir kalbų mokymosi "credit hours" daugelyje universitetų kaip tik pridera prie pačių brangiausių.

Keletas informacinių žinių iš spaudos apie pastarąjį Lietuvų Fondo tarybos posėdį, kuris įvyko gegužės 3 d. Po gyvų diskusijų vyko rinkimai, -- rašo Draugas (V.14). Tarybos pirmininku išlelės ketvirtam terminui perrinktas dr. Gediminas Balukas. Dr. Antanas Razma atsisakė kandidatuoti į valdybos pirmininko postą. Nauju L.F. valdybos pirmininku taryba vienbalsiai išrinko dr. Kazį Ambrozaitį, iki šiol dirbusį pelno pasiskirstymo komisijoje. Valdybos ir komisijų sudarymas atidėtas sekantiam posėdžiui. Posėdis vyko gyvoj ir kiek įtempoj nuotaikoje... Tarp valdybos ir tarybos pageldata glaudesnio kontakto, dažnesnių posėdžių...

Beta

LAISVĖS PRARADIMO
AGONIJA

Šiomis birželio dienomis lietuvių tautos dalis, gyvenanti laisvame pasaulyje mini vieną iš tragiškiausių savo istorijos sunkmečių. Lietuvai netekus laisvės tūkstančiai lietuvių buvo suimti, įkalinti prekinuose vagonuose ir barbariškose transporto sąlygose išvežti iš savo tėvynės kentėti, vargti ir žūti žiauriausioje tremtyje. Tik sukaupia tyla mini tuos kankinius tauta krašte, po budria politinės policijos akimi.

Laisvė yra amžina gėrio sąvoka. Dėl to nemirtingo simbolio mirė ir mirs, kovojo ir kovos žmonija. Vien pastarųjų pokario metų periodas įrodo, kad laisvė yra tikrasis politinio ir kultūrinio gyvenimo siekis. Tik politinės laisvės sąlygose, tik tai tautai esant suverene savo teritorijos valdove, gali kilti ir klestėti tautos pažanga ir kultūra. Okupacijos, aneksijos ar satelito sąlygos žudotau toms prigimtį, atima jai kilnų savistovumo jausmą ir, palengva, įpratina ją į kultūrinį vergavimą. Satelinės valstybės sąlygose tautą guldo į Prokrusto guolį. Pagal antikinių mitų, aukos kūną priderina guoliui: jei gu kojos per ilgios, nukerta kojas; jeigu prasikišo galva, nukerta ir galvą.

Lietuvos valstybinės laisvės ir suverenumo tema yra neaprepiama medžiaga ateities studijoms. Ta tema dažnai pulsuoja memuaruose, herojų išgyvenimuose beletistikoje, muzikos kūriniuose. Tą laisvės praradimo tragediją Jurgis Gliuda pasiėmė savo kūriniui, kurį pavadino apmaudo kupinu pavadinimu Agonija.

Šiame veikale atskambėjo autoriaus ilgmečio darbo rezultatai: paskutinė Lietuvos valstybinio aparato agonija, pat išvakarėse Raudonosios okupacinės armijos invazijos. Nepaprastai vyksmo detalės suteikia veikalui romano veidą. Gal būtų tai yra romanas, kiek mes susiduriame su veikalo struktūra, dėstymo dinamika, net paskirais jo veikėjų išgyvenimais. Bet kita, ir esminė dimensija, tai yra rauda dėl prarastos laisvės.

Kada, 1965 metais, Ni dos knygos klubas išleido tą nepaprastą veiklą, Agonija iš karto tapo lietuvišku best-selleriu. Ji buvo išparduota per du mėnesius. Vėliau, į knygos užsakymus redakcijos ir parda-

vėjai tegalėjo atsakyti: nebeturime, išparduota. Pas tuos laiminguosius, kurie turėjo knygą, susidarė ištisos eilės norinčiųjų bent pasiskolinti perskaityti.

Kaip sakoma, knygoje tiesa atversta be retušavimo ir kosmetikos. Ir tai net ketverius metus neleido knygai pasirodyti pakartotinė laida. Kai kam atrodė, kad dalis tiesos yra parankesnė ir naudingesnė. Atrodo, autorius, giliausiai ištyręs asmenų laikyseną, kurie minimi veikale, ir įvykių sąrangą, kaip jie vyko, nesutiko su bet kokiais kompromisais. Jis rėmėsi visu tuo, kas yra jo gausiuose archyvuose, jo gausių liudytojų parodymuose ir autoriaus sąžine.

Vyriausias Agonijos veikėjas, personažas, yra Lietuvos Laisvė. Tačiau beviltiškas žodis Agonija, kuris reiškia mirimą, nėra beviltiškas, nes finalinis veikalo žodis ir Sukilimas. Jis kalba apie permanentinį Sukilimą kovoje dėl laisvės, kurie dabar buvo Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Lenkijoje... Jis kalba ir apie kultūrinį sukilimą, kurių apstu pačioje Rusijoje, jos rašytojų pogrindyje ir J. Gaudos romane Liepsnos ir apmaudo sąsčiai. Prieš tą romaną kilo riksmas Vilniaus komunistų redaguojamoje spaudoje.

Viltis jungdama savo vardo simboliką su finaliu Agonijos žodžiu Sukilimas, įvertino autoriaus bekompromisinį norą veikale pateikti tiesą, dabar išleidžia Agoniją antra laida. Viltis kviečia visus išgyti tą knygą, paskleisti ją kuo plačiausiai, ateities planuose duoti knygos anglišką versiją. Įteikta amerikiečių politikui Agonija suteiks detalų, dinamišką ir dramatišką

— — — — — I Š K I R P T I — — — — —
DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol., už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. J. Gaudos romaną "AGONIJA".
Kaina 5 doleriai.

Pavardė ir vardas

Adresas

DIDIS KULTŪROS UŽDAVINYS

Manau, kad visi esame girdeję, kad Vatikano ir kituose Italijos archyvuose tūno sukaupta daug rankraštinų dokumentų, liečiančių Lietuvos istoriją, praeitį nuo karaliaus Mindaugo iki paskutinių laikų. Jie mums labai maži, arba visai nežinomi. Atėjo laikas juos išrinkti ir išleisti viešumon spausdintų knygų pavidalu, kad jie ten nebaigtų trūnyti, arba kokiu nors kitu būdu nežūtų.

Ši užduotis turi ir kitos tautos: vokiečiai, lenkai, prancūzai, ukrainiečiai, latviai. Bet jie nesnaudžia. Jie turi arba jau išleide, arba įpusėję leisti istorinių šaltinių dokumentacinę medžiagą. Vokiečiai turi išleide jau per 100 tomy, lenkai -- apie 50 tomy, ukrainiečiai bazilionai per 50 tomy, latviai keletą tomy. O lietuviai...? Iki šiol nėra dar išleide nei vieno šaltinių tomo (pirmas tomas baigiamas spausdinti). Gal Lietuvai liečiančių dokumentų nėra tiek daug, kaip kitų tautų? Priešingai, Lietuvos istorijos šaltinių dokumentacijos yra daugiau negu latvių ir nemažiau negu ukrainiečių. Tai gal lietuviai neturi prityrusių mokslininkų archyvuose slypinčią medžiagą surasti ir ją išskaityti?

Tiesa, kad senų rankraščių rašymo būdas, jų stilius, išbukses ar ištrupėjęs popieris sudaro labai daug sunkumo juos tiksliai išskaityti ir suprasti. Tam tikslui reikalingas specialus pasirošimas ir, be to, sugebėjimas juos atrasti ir išskaityti. Labai retas kuris iš mūsų tam darbui yra tikęs ir atitinkamai pasiruošęs. Bet vis dėlto galime didžiulius, kad keletą tokių specialistų turime. Jie ne tik Romoje, bet ir kitur mokslininkų tarpe yra žinomi. Būtent, šv. Grigaliaus universiteto profesorius Paulius Rabikauskas, SJ., prel. Paulius Jatulis, kun. Rapolas Krasauskas, kun. Juozas Vaišnoras, MIC. Savo patarimais jiems dag padeda žinomas mūsų istorikas Bonnos universiteto prof. Zenonas Ivinskis.

Prof. P. Rabikauskas ir prel. P. Jatulis yra senų rankraštinų dokumentų skaitymui patys stipriausi. Dėl to pirmasis yra pakviestas šv. Grigaliaus universitetan atitinkamo kurso dėstyti, o antrasis -- ukrainiečių katalikų perredaguoti jų tautos istorijos šaltinius. Jis suredaguavo jau aštuonis tomus ir dar turi medžiagos kitiems keturiems toms, kuriuos jis greitai baigs ruošti.

Prel. P. Jatulis, rinkdamas Ukrainos istorijos šaltinių medžiagą, kartu surinko nemažai ir Lietuvos istorijos šaltiniais leisti medžiagos, nes tos dvi tautos yra tarpiai susiję viena su kita istorinių šaltinių atžvilgiu. Daug tos rūšies dokumentų yra jo jau nurašyta, o dalis mikrofilmose. Jau nurašyta beveik visą bažnytinį procesų dokumentaciją, kurios bus trys tomai ir

Medininkų (Žemaičių) vyksupijos istorinė dokumentacija -- du tomai. Toliau seks Vilniaus ir Vygrių (Seinų) ir apskritai Lietuvių liečianti dokumentacija, kurios jau nemažai surinkta ar nufilmuota. Žinoma, reikės dar gerokai ją papildyti, išskaityti ir nurašyti. Iš to vėl susidarys eilė tomy, kuriuos dabar tiksliai apskaičiuoti dar trūksta davinų. Kaip matome, tik bendros Lietuvos istorijos šaltinių medžiagos susidarys per dešimt tomy. Prie to pridėkime dar specialų sričių istorijos dokumentinę medžiagą, pavyzdžiui, Lietuvos vyskupų reliacijų du tomus, Vilniaus universiteto (Jezuity Akademos) keletą tomy, Jezuity ir Pranciškonų vienuolijų istorijos po keletą tomy, Šiluvos bažnyčios istorijos dokumentaciją, kurią paruošė prof. S. Yla ir pan.

Be P. Jatulio dirba ir kiti istorikai. Minėtasis P. Rabikauskas redaguoja Lietuvos vyskupų reliacijas. Pirmasis tomas baigiamas spausdinti. Jis turi taip pat antrąjį reliacijų tomui surinktą ir notomis atžymėtą medžiagą, bet nurašyto teksto dar nepatyręs ir antrojo tomo dar nesuredaguos. Be to, jis turi daug medžiagos iš Vilniaus Jezuity Akademos ir Jezuity vienuolijos veiklos Lietuvoje. Tik gaila, kad jis, užimtas tiesioginiu profesoriavimo darbu universitete, ne daug laiko tegali skirti minėtos Akademos ir Jezuity vienuolijos istorijos leidiniams redaguoti.

Pranciškonų vienuolijos veiklos Lietuvoje istoriją suredaguoti apsiėmė kun. V. Gidžiūnas, OFM. Kaip toli toje srityje jis yra pasivarašęs pirmyn -- nesiskardena.

Prie Vilniaus Jezuity Akademos -- universiteto istorijos be P. Rabikausko, dirba dar prel. Jonas Bičiūnas. Jis yra rašęs ta tema keletą straipsnių Tautos praeityje.

Vyskupo M. Giedraičio Lietuviškai monografijai medžiagą turi surinkęs prof. Z. Ivinskis. Tik tiesioginės jo profesoriavimo pareigos trukdo tos monografijos redagavimo paspartinimą.

Kardinolo Jurgio Radvilos Lietuviškai monografijai apšiai medžiagos turi surinkęs prel. P. Jatulis. Tačiau jos galutiniam suredagavimui trūksta laiko ir jos išleidimui -- pinigų.

Kaip matome, Lietuvos istorijos šaltiniais tirti ir turimą medžiagą apdoroti turime visą eilę mokslo vyrų, istorikų ir manuskriptų skaitymo specialistų. O vienok minėtų šaltinių leidimas yra patekęs akligatvin. Kodėl taip yra? Kodėl, pavyzdžiui, prel. P. Jatulis nemėsi redaguoti ukrainiečių istorijos šaltinių, o ne lietuvių? Kodėl prof. P. Rabikauskas be veik išimtinai atsidavęs šv. Grigaliaus universiteto reika-

KUN. P. CELIEŠIUS

lams, o ne Lietuvos istorijos šaltinių leidimui.

Tai ir yra pats svarbiausias klausimas, į kurį atsakyti turime visi lietuviai, kuriems dar rūpi Lietuvos kultūros reikalai.

Man rodos, kad mes suvokiame ne mažiau savo tautos kultūros svarbą negu lenkai. Jeigu jie būdami egzilai pajėgia leisti savo tautos istorinius paminklus, kodėl mes negalime pajėgti? Jeigu benamiai ukrainiečiai įstengia atskleisti savo tautos praeities kultūrą enciklopedinių veikalų -- Monumenta Ucrainae Historica pavidalu, tai kodėl mes lietuviai tremtiniai ir seni emigrantai susibūrę negalėtume taip pat išleisti Lietuvos istorijos šaltinių -- Fontes Historiae Lithuaniae? Juk mes esame ne mažiau pajėgūs už kitus. Tai ko trūksta, kad Lietuvos istorijos šaltinių leidimas yra išaldytas? Trūksta tik vieno dalyko, būtent -- organizavimo.

Rankraštinės dokumentacijos šaltinių leidimas yra ne partizaninis reikalas. Pavienis žmogus čia nieko neįveiks. Tai aiškiai paliudija prel. P. Jatulis ir prof. P. Rabikauskas atvejai. P. Jatulis, pavyzdžiui knisosi tiek daug po archyvus, rankinio Lietuvių liečiančių dokumentus, išleido nemažą pinigų įiems filmuoti, sunaudojo tikstančius darbo valandų tiems dokumentams išskaityti ir juos perrašyti, o lietuviai, mes tremtiniai ir seni emigrantai lietuviai, visai tuo nesidomėjome. Juk buvo ne kartą ir mūsų spaudoje apie tai pranešta, kad Jatulis, Rabikauskas - Ivinskis - Krasauskas, tie senų dokumentų skaitymo specialistai, knaisiojasi po archyvus, renka filmuoja Lietuvos istorinę medžiagą ir kaupia ją savo darbo patalpose. Bet mes praleidome tai negirdomis ir neužangažavome jų savo tautos kultūriniam darbui. Leidome juos pakviesti dirbti

svetimiems. O mes...? Nė šiukšt. Taip ir išleidome genialius asmenis dirbti svetimiesiems. Jie dirba tiems, kurie jais susidomėjo ir pasitūlė, tegul ir nedidelį, honorarą, iš kurio jie galėtų apmokėti dokumentų filmavimą ir būtiną pragyvenimo išlaikymą. Reiškia, mums netrūksta nei mokslininkų, nei dokumentinei medžiagai tirti specialistų, nei viešo spaudoje priminimo apie jų esimą, bet mums trūksta Lietuvos istorijos šaltiniais leisti organizuotumo. Jeigu gali enciklopedinio didumo leidinius pasigaminti anksčiau minėtųjų tremtinai, galime taip pat ir mes lietuviai. Tik nuoširdžiau susirūpinkime tuo reikalu, o rezultate sulauksime Fontes Historiae Lithuaniae visą virtinę tomy.

Lietuviams netrūksta nei geros valios, nei kultūrinio vertybių suvokimo, nei svarbiu reikalui pinigines aukos. Šiam teiginiui pagrįsti jau turime iškalbingų gyvenimo faktų. Už tai kalba J. Kapočiaus suorganizuotas Lietuvių Enciklopedijos tris dešimties šešių tomy išleidimas; arba vėl vyskupo V. Brizglio rūpesčiu Washingtono šventovėje ir Romos šv. Petro bazilikoje lietuvių koplyčių suelkintėmis jėgomis įrengimas. Esu stipriai įsitikinęs, kad tų pačių lietuvių pastangomis ir auka pavys taip pat ir Lietuvos istorijos šaltinių išleidimas. Šiam dideliui žygiui pilnai pritaria ir Vakarų Europos Lietuvių Sielovada, kurios priešakyje yra vyskupas Antanas Deksnys.

Jei šio straipsnio mintys ras lietuvių visuomenėje atgarsio, būtume labai dėkingi išgirsti tuo reikalu pareiškimų tiek spaudoje, tiek privačiai laiškais, kuriuos prašome siųsti šiuo adresu:

Rev. P. Celiešius
8939 Bad Worishofen
Kirchenstrasse 5
West Germany

J. GRAUDA

Apie intelektualines madas

Intelektualinė mada yra kažkas skirtinga nuo paprastos apsiengimo mados. Nevisi tai suvokia; ir mūsų korespondentas, sutikęs lietuvių aukštuomenės ekspertą, smalsiai ėmė teirautis apie intelektualinės mados ekstraktą.

-- Kas, jūsų nuomone, -- sudaro intelektualinės mados prigimtį?

Ekspertas pasakė:

-- Intelektualinės mados tikslas yra įrodyti individo individualumą. Tai reiškia, kad tarp kitų individų šitas individas yra intelektualiausias individas.

-- Reiškia, tai yra kokia nors skirtinga tendencija kosmetikoje arba kaklaryšio surišime? -- paklausė pasimetęs korespondentas.

Ekspertas pasigailinčiai pažiūrėjo į laikraštiniuką.

-- Anaip tol, tamsta, -- atsakė ekspertas, -- nei kosmetika, nei kaklaryšis, neturi nieko bendro su intelektualine mada.

Aukštuomenės ekspertas užsivėrė ir, vis pasigailinčiai stebėdamas pakvaišusį korespondento veidą, pasakė:

-- Mafai, tamsta, šitą cigaretės cibuką. Tai yra intelektualinė mada. Taip, taip! Ir nedaryk didelių akių. Intelektualinė mada yra priedas prie individo. Paprasta cigaretė yra tik cigaretė, bet papildyta cibuku, ji tampa individo individualumu. Tai yra svarstymų išeities punktas. Cibuko ilgis ypatingai palankus nustatyti individo individualumą. Ilgiausias cibukas reiškia sudėtingiausias aptarimo formules. Jeigu į tų cibukų eilę įsiriškioja dargi individės, tai yra, ponios, intelektualinės mados aptarimą lengviau rasti, kaip matuojant mini-mini, ar maxi-mini. Cibukas prie ružo dramatizuotų lūpų, jau būtų mūsų svarstymo baze.

-- Taip, -- ištarė korespondentas.

-- Eikime toliau. Intelektualinė mada ypatin-
gai ryški socialiniame bendravime.

-- Taip, -- ištarė korespondentas, jau nusitvėręs už bloknoto.

-- Tamsta tur būt skaitai angliškų leidinius?

-- Kartais, -- atsakė korespondentas.

-- Ir tamsta tur būt skaitei, kad dirigentas Bernsteinas iš savo pobūvi buvo pakviestas Juodųjų Panterų žmogų, prieš tai įprašę neprasitarti keturiu raidžių žodžiais. Pantera gerai išsilaikė, nes ponij buvo daugiau, kaip vyrų. Kada jo prakalboje reikėjo naudoti familiariškų žodžių, jis išstardavo juos, lūpas suspaudęs kumščiu.

-- Ir tai intelektualinė mada? -- nustebė korespondentas.

-- Aukščiausio laipsnio, pasakė ekspertas. Tai mūsų aukštuomenės intelektualinės mados prototipas. Lietuviškas proletariatas ne pajėgia čia siekti kompozitoriaus Bernsteino pavyzdžiu. Tam reikia finansinio pajėgumo, gero buto, prabangos. Tik ten išžvejotas iš kito pasaulio žmogus atrodo žaismu, kaip koks dalmatų veislės šuva prie Liudviko XIV stiliaus baldų.

-- Bet gi, -- visai pasimetė korespondentas, -- tamsta kalbi taip, tartum mūsų aukštuomenė imtų ir kviestų svečiuosna panteras?

-- Ak, tamsta! pantera yra reliatyvi sąvoka. Ten panteros, o pas mus solistas iš sovietinio bloko. Prabangiam e bute jis sudaro nuostabią intelektualinę atrakciją.

-- Tai sunkus radinys, -- pasakė atsigriebęs korespondentas, panteras ar ilgus cibukus gausi ant kiekvieno kampo, o pamėgink greitai atrasti sovietinio bloko solistą. Tai yra išrinktųjų sanctuary. Kaip šiuo atveju išlaikyti intelektualinę madą?

Visai nesunku, -- šypsodamasis iš korespondento nesiorientavimo, atsakė lietuviškos aukštuomenės ekspertas. -- Galima visuomet atrasti pakaitalą.

-- Pakaitalą?

-- Taip, -- užtikrintai atkirto ekspertas -- Akiratininką.

A.A. JUOZAS VALAKAS

Po užleisto peritoninio operacijos, net ligoninėje neišgelbėtas, gegužės 18 d. vakare mirė visuomenininkas ir žurnalistas Juozas Valakas. Gegužės 22 d. Šalinskienės šerminėje kun. Vytautas Piktura paskaitė ir sukalbėjo maldas, o giminų, draugų ir organizacijų vardu atsisveikino Stasys Jakstas ir žurnalistų vardu -- red. Leonardas Žitkevičius.

Gegužės 23 d. Angelų Karalienės bažnyčioje gedulingas mišias atnšavo kunigai V. Piktura, Stasys Valiūšaitis ir Antanas Račkauskas. Porą giesmių ispūdingai pagiedojo sol. Razgaitis. Iš bažnyčios gausaus būrio giminų ir draugų palydėtas į Cypress Hills kapines, kur ir užbertas gimtine Amerikos žemele amžinam poilsiui.

Juozas Valakas gimė 1915 metų rugpiūčio 13 dieną Tacoma, Wa. 1922 m. tėvai -- Kazys ir Veronika Pulokaitė Valakai -- grįžo į Lietuvą su Amerikoje gimusiais trim vaikais: Ignu, Jaina ir Juozu, į kurių

A.A. Juozas Valakas

būrį dar atėjusi Liuda, gimusi jau Lietuvoje. Vaikai užaugo Panoterių ir Valtūnų tėviškėse. Turėjo išsigiję didelį Valtūnų malūną.

Juozas, baigęs Ukmergės gimnaziją, studijavo biologiją Vytauto Didžiojo u-te Kaune, opasi-traukęs iš Lietuvos, -- Pabaltijo univ. lituanistiką. Jau Kaune pradėjo rašyti. Dirbo korektorium Lietuvos Aidede, o nusikėlęs į Vilnių buvo Naujosios Lietuvos re-

porteriu. Pasitraukęs Vokietijon, aktyviai reikėsi Luebecko lietuvių stovyklos spaudos darbui ir ten pat 1945-46 m. buvo liet. gimnazijos lietuvių kalbos mokytojas. Į JAV atvyko 1947 m. 1947-49 dirbo Vienybėje. 1954 m. padėjo atgaivinti Karį ir buvo jo redakcijoje. Ligi 1955 šešetą metų su J. Ginkumi vedė liet. radijo programą Brooklyn. Su tuo pačiu J. Ginkumi ir Pranu Narvydu buvo suorganizavę Lietuvių Tautinių Organizacijų Centrą Brooklyn.

Į šį kraštą sugrįžo, tur būt, tik todėl, kad galėtų tiesti pagalbos ranką savo žmonėms ir sa-

vo mielam kraštui Lietuvai. Lietuva, jos mieli tėviškės kampeliai, liaudies daina ir pasaka jam buvo brangūs kaip savi tėvai.

Buvo vedęs, bet žmonos Amerionneatsikvietė. Lietuvoje liko žmona Ona, sūnus Aigis su žmona ir dukrelė Skaistė, serys Janina ir Liuda ir brolis Ignas su šeima.

Mūsų sugrįžimo Amerikon ligi mirties gyveno ir dirbo Brooklyn. Priklaušė lietuvių tautinėms organizacijoms ir Balfui.

(sj)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

NEMALONŲS KŪNO

KVAPAI

DR. D. DEGESYS

Žmogaus kūnas turi apie tris milijonus prakaito liaukų. Jų pagaminimas prakaitas apsaugo odą nuo perdirbimo ir suskilimo. Be to, jis garuodamas nuo kūno paviršiaus atšaldo kūną ir tokiu būdu prisideda prie kūno temperatūros reguliavimo. Be prakaito liaukų žmogus sunkiai pakeltų didesnę karštį.

Prakaitas susideda iš 99 dalių vandens ir 1 dalies valgomos druskos su maža kitokių druskų priemaiša. Šitoks prakaitas daugumoje jokio kvapo neturi. Bet žmogaus pažastyse ir kirkšniuose randasi kitokios rūšies prakaito liaukos (apokrininės), kurios gamina prakaitą, turintį daugiau organinių medžiagų. Šios organinės medžiagos, odos paviršiuje esančių bakterijų būna suskaldomos į aromatinis junginius, kuriuos turi aštrų ir nemalonų kvapą. Vaikai tokio kvapo neturi, nes šios prakaito liaukos pradeda veikti tik brendimo laikotarpyje ir nustoja veikusios žmogui susenus. Apsisaugoti nuo kūno nemalonaus kvapo galima dažnu maudymusi. Bet yra cheminių junginių, kuriuos užtepęs ar

užpurškus ant odos gali ma sustabdyti nemalonių kvapų keliolikai valandų. Vienas tokių cheminių junginių yra hexachlorophenas, kuris užmušdamas ant odos paviršiaus esančias bakterijas, sustabdo prakaito esančių organinių medžiagų skaidymą ir tuo pačiu apsaugo žmogų nuo blogo kvapo.

Kai kurie asmenys prakaituoja gana daug, todėl be kvapų naikinančių junginių jiems dar reikia vartoti ir prakaitą stabdančius junginius, kuriuos taip pat galima purkšti arba tepti ant odos. Šie junginiai sumažina prakaitavimą apie 50%. Kaip tokie junginiai veikia prakaito liaukas, dar nėra nustatyta. Vieni mano, kad jie stabdo prakaito liaukos darbą, kiti sako, kad jie veikia prakaito liaukos kaklelį, kuris tų junginių įtakoje paburksta ir nepraleidžia prakaito iš odos paviršiaus.

Prakaitą stabdančius junginius reikia vartoti ne prakaitavimo metu, bet išsimaudžius ir kūną gerai nusausinus. Ant sausos odos jie geriau veikia ir lengviau pasiekia prakaito liaukų kaklelius. Tokių prakaitą stabdančių junginių vartojimas nėra kenksmingas sveikatai ir organizmas prie jų vartojimo nepripiranta. Tiesa, nedidelis toms medžiagoms jautrių žmonių skaičius nuo jų vartojimo gali gauti odos uždegimą. Bet pažasčių odos uždegimas, dažniausiai atsiranda dėl kitų priežasčių, kaip per didelio mechaninio trynimio, per dažno skutimo, arba kietų ir ankštų drabužių.

Kalbant apie žmogaus odos priežiūrą, reikia paminėti ir kojų higieną. Kai kurių žmonių kojos labai prakaituoja ir duoda nemalonų kvapą. Kojų kvapui panaikinti tinka tie patys metodai, kurie yra vartojami bendram kūno kvapui panaikinti, bei prakaitavimui sumažinti. Paprastas, bet efektingas būdas kojų prakaitavimui stabdyti tai tepimas kojų su 20% formalino 70% alkoholio skiedinyje. Šitoks skiedinys, tepant jį ant kojų padų keletą kartų į savaitę, apsaugo kojas nuo per didelio prakaitavimo bei blogo kvapo.

Moterims mėnesinių metu irgi yra patartina vartoti specialius moterų higienai pritaikintus gaminius, kurių yra įvairių rūšių.

Kalbant apie odos priežiūrą reikėtų paminėti ir kūno aliejus, kurie yra vartojami maudantis arba po išsimaudymo. Jie minkština odą ir apsaugo ją nuo per greito išdžiūvimo.

Prie nemalonių kūno kvapų reikia priskirti ir blogą burnos kvapą. Tokį kvapą turi daugiau sia tie žmonės, kurie neprilaiko burnos higienos dėsnių. Reikia atsiminti, kad dantis reikia plauti po valgio, o ne prieš valgį ir, kad suge-

dusius dantis nedelsiant reikia gydyti arba šalinti. Taip pat svarbu gerai išvalyti ir tarpdančius, o tam geriausiai tinka specialus siūlas -- dental Floss. Retais atsitikimais blogas kvapas atsiranda nuo chroniško plaučių takų arba nosies gleivinės susirgimų. Šie kvapai reikalingi specialaus gydymo.

Nemalonų kūno kvapą turinčių žmonių yra nemažas skaičius. Dažniausiai jie patys savo kūno kvapo neužduodžia, o kiti jiems to nepasako. Taip jie ir vaikšto gadindami kitiems nuotaiką.

Muilas ir vanduo yra odos higienos pagrindai, bet, kai kuriems ju neužtenka ir jiems tenka griebtis kitų, šiame straipsnyje paminėtų priemonių. Taigi, turint galimybes apsaugoti kūną nuo nemalonaus kvapo, kodėl tų priemonių nevartoti?

ROCHESTER

MOKSLO METŲ UŽBAIGIMAS

Malonus ir neužmirštinis buvo gegužės 17 d. sekmadienis: liuanistinės mokyklos mokslo metų baigimo ir dešimtmečio šventė. Ir tėveliai ir seneliai bei gausiai susirinkę svečiai džiaugėsi matydami, kaip gražiai vaikų darželio ir jaunėnių klasių mokinukai dainėles dainavo ir, Kęstučiui Saladžiui akordeonu grojant, linksmi sukintį šoko, vištelės nuotykius vaidino ir eilėraščių deklamavo. Iš jų veidelių matėsi su kokių malonumu ir rimbumu jie savo programėlę atlikinėjo. Vyresnių klasių mokiniai vaidino "Arabų šeišą" (J. Laukaitis), kalbėjo "arabiškai", jo vertėju buvo T. Klimas. Pats šeišas ir jo palydovės mergaitės vilkėjo "arabiškus" drabužius.

Šis humoristinis vaidinimėlis sukėlė daug juoko svečių tarpe. Ta vaikų darželio ir mokyklos mokinių atlikta programa atrodo lyg savotiškas jaunimo teatrėlis, kurį svečiai labai šilintai įvertino. Tą ką mes matėme buvo darželio vedėjos Alėdonos Kiršteinienės, mokytojų Ramūnės Krokutės, Vytauto Žmuidzino, Nijolės Draugelienės ir veiklaus mokyklos vedė jo Broniaus Krokto sunkauso, bet malonaus darbo, kaip jis pats išsireiškė, brangūs vaisiai.

SOVIETINIŲ AGENTŲ APMOKYMAS (12)

NUŽUDYTI... JEI TAI REIKALINGA

Kelias savaites Tuomi stengėsi įsisavinti gyvenimo legendą, tuo tarpu įkamantinėdamas Poliakovas dėjosai tai amerikiečių policijos agentu, tai darbaviu, vis bandydamas jį pagauti dėl nesiderinančių ar viena kitai prieštaraujančių detalių. Nežinia kaip, bet sovietai turėjo filmas, susuktas trijų darboviečių patalpose, kur Tuomi neva buvo dirbęs. Vaizdams slenkant ekranu, Tuomi stebėjo, kaip jo "bendradarbiai" dirbo, gi Poliakovas čiapatpristatydavo jų vardus, pavardes, kitas asmenines žinias ir net polinkius.

Liepos 9 d. Poliakovas staigiai pranešė, kad Tuomi tuojau pat turėsias pradėti dviejų mėnesių praktiką vakarinėje Europoje ir Skandinavų valstybėse. Nupasakojęs kelionės maršrutą, kurį nustatė centras, Poliakovas staiga jį paklausė:

-- Ar tu esi kada nors nužudęs žmogų?

-- Iš tikrųjų, net nežinau, -- atsakė Tuomi, -- gal ir nužudžiau, būdamas kariuomenėje.

-- Ne, aš galvoju ne apie tokį žudymą, -- paaiškino Poliakovas. -- Norėjau žinoti, ar tau teko kada nors nueiti pas žmogų, kurį tu gerai pažįsti, pažvelgti į jį ir po to jį nužudyti?

Toks žiaurus, stačias klausimas privertė Tuomi tuojau pat atsakyti:

Sekmadienį, gegužės 17 d. Chicagoje Putnamo seselių rėmėjos Chicagoje, vadovaujamos O. Gradinskienės, M. Remienės ir kitų veiklių visuomenininkių, surengė vakariene naujojo Jaunimo centro statybai paremti. Į vakariene susirinko apie 450 žmonių, kurių tarpe buvo vienas iš Balfio tėvų -- prel. J. Končius, LB CV pirm. inž. Br. Nainys su visa c. valdyba, LB Chicago apyg. pirm. J. Jasaitis, kleb. E. Abromaitis, naujojo Jaunimo centro statytojai arch. J. Mulokas ir inž. J. Stankus ir daug kitų. Renkantis į vakariene daug kam kilo klausimas: kodėl neištesimas duotas žodis, kodėl taip ilgai nepastatomas Jaunimo centras?

Į tą degantį klausimą, kurio svarbą puikiai jaučia ir Jaunimo centro statytojai, skaičiais paremtą atsakymą davė statybos viršininkas kun. J. Kubilius. Jo žo-

šia proga pažymėtina, kad jau antri metai, kaip mūsų parapijos vikaras kun. Liudas Januška tikybos mokina lietuvių kalbą. Geriausiai pasižymėję mokiniai, o jų buvo nemažai apdovanoti pinigineis premijomis. Aukščiausią 10 dol. premiją gavo Tadas Klimas už rašinį "Kodėl aš turiu mokytis lietuvių kalbos?" Jis į tą klausimą taikliai atsakė, ne todėl kad mano tėvai lietuviškai kalba, bet kad aš esu lietuvis. Premijas auکوو: J. Krivis 20 dol., (jis ir rašiniui temą davė), prof. Vl. Sabalienė -- 10 dol., Bronė Batistienė mokyklai -- 5 dol.

Mokslo metų baigimo proga išleistas A. Kiršteinienės redaguotas vienkartinis leidinys "Plunksna", kuriame atspausdinti mokinių įvairaus turinio straipsneliai ir darželio vaikų fantastiški piešinėliai.

Apie mokyklos darbų pranešimą padarė mokyklos vedėjas Br. Krokys ir kreipdamasis į mokinius pareiškė: "Jūs esate mūsų džiaugsmas ir šviesi viltis". Šventės programą pravedė prof. dr. A. Klimas ir tėvų komiteto vardu pareiškė mokytojams nuoširdžią padėką. Apie finansinį mokyklos stovį pranešimą padarė sekr. P. Matiuškas. Po to sekė motinių suruošta kavutė. Mokyklą turėtų lankyti ir tie vaikai, kurių tėvai dėl įvairių "priežasčių" negali jų atvežti mokyklon. Mokykla reikalinga ir remtina.

R. Liormonas

džiais naujojo Jaunimo centro statyba buvo oficialiai paskelbta 1967 m. rudenį. Architektas greit turėjo padaryti ir įteikti planus. Bet, ruošiant planus, atsirado ne susipratimų. To išdavoje architektas įteikęs planus praslinkus dviems metams po nustatyto termino. Architektui priklausanči suma iš 11,000 dol. pakilo iki 20,000 dol. Visos statybos samata pradžioje buvusi numatyta 360,000-400,000 dol. Bet įteiktam architektui plane ji pakilo iki 770,000 dol. Atsisakius sporto salės (laikiniai), bendroji statybos suma siekė 588,000 dol. Tad, dar labiau taupant pinigus, iš pagrindinio 6 aukštų pastato nuimti du aukštai ir dabar apsištatyties galutine 400,000 dol. suma.

Tokiam pastatui plienas jau paruoštas. Dėl sunkvežimių vairuotojų streiko vėluoja jo pristatymas. Bet tikimasi, kad šį rudenį naujasis Jaunimo centras, kuriam pamatai išlieti, bus apdengtas stogu ir beliks nepabaigti tik vidaus įrengimai. Iki šiol statybai lietuvių visuomenė sudėjusi per 245,000 dol. Šios vakarienes metu suma padidėjo dar keliais tūkstančiais dolerių.

Tėvas J. Kubilius taip pat atskleidė faktą, kad visą laiką trūkstant lėšų, nebuvo padaryta sutartis su kuriuo nors rangovu. Inž. J. Stankus prašytas būti statybos darbų vedėju. Jis į darbą įsijungė visa širdimi, ne tik vadovaudamas statybos darbams, bet ir pats aktyviai populiariaudamas naujojo Jaunimo centro statybos gyvybinį reikalą bei visokiais būdais padėdamas tėvams jėzuitams.

Šios vakarienes gyvumą bei idomumą ypač išskėlė meninis momentas, kuris buvo atliktas pačioje pradžioje. Aktoriai Eglė Vilutienė, Jonas Kelečius ir Leonas Barauskas perdavė rašyt. Nijolės Jankutės-Užubalienės paruoštą montažą. Humoristiniuose montažo įtarpuose akt. E. Vilutienė klausytojus ve-

dė per Aukštaitiją, Žemaitiją ir Dzūkiją, kur smaikštaus humoro formoje buvo užgriebti ir istoriniai momentai. Antai, kas nežino šaunaus žemaičių Kęstučio, kuris sugebėjo pasivilioti vaidilutę Birutę. Tai, esą, buvę daug sunkiau, negu dabar pavilioti vienuolę iš vienuolyno, nes vienuolės pačios bėgančios... Tokiam humoro fone aukštaičių atstovas akt. J. Kelečius mintinai perdavė aukštaičio poeto K. Binkio "Kriaučių Motiejų", o akt. L. Barauskas idomia ir tipinga žemaičių tarme -- I. Simonaitytės veikalo ištrauką. Abu aktoriai yra puikūs lietuviško meninio žodžio interpretatoriai, o ypač L. Barauskui prozoje buvo lengviau išsitiesti estetinėje plotmėje, negu J. Kelečiui sukaustytuose metro rėmuose.

Šis montažas, naujo visas paskutinių metų bėgyje, susilaukė didelių aplodismentų, ir jį turėtų pamatyti kitos lietuvių kolonijos, nes trijų aktorių kolektyvas nesunkiai būtų pasikviečiamas.

Tikrai miela ir nuotaukingą vakariene pravedė Marija Remienė. Dovanas laimėjimams skyrė dail. G. Žumbakienė, prekybininkai Sofija ir Normanas Burnsteinai ir "Terros" savininkas Vl. Civiškas.

Putnamo rėmėjų pavyzdžiui turėtų pasekti ir kitos organizacijos nes tokios talkos dėka daug lengviau pasistatys Jaunimo centras bei Tautiniai Namai Chicagoje ir Kultūros židinys New Yorke.

Vl. Rmjs

KNYGOS
GAUNAMOS
DIRVOJE

• Aloyzas Baronas, **DIE NA PRIE EZERO**. Piešiniai Nijolės Vedegytės-Palubinskiens. Išleido Terra (3237 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629). Knyga didelio formato, kietai įrišta, spalvotomis iliustracijomis, 40 psl., kaina 3 dol.

-- Aš nesu žmogžudys, jeigu to mane klausiate.

-- Aš neklausiu, ar tu žmogžudys. Norėjau tik sužinoti, -- šaltai dėstė toliau Poliakovas, -- ar tu turi pakankamai drąsos būti tikru patriotu. Sakysim, vyras, moteris, amerikietis, rusas ar kas nors kitas, paliktas toliau gyventi, darosi mums pavojingas. Sakysim, priešas agentas išibrauna į mūsų tinklą. Sakysim, mūsų pačių agentas tampa išdaviku. Ar galėtumei tokį žmogų pašalinti? Žinomas dalykas, to negalėtumei imtis vienas pats. Tokie dalykai turi būti suplanuojami pačioje viršūnėje, nes jie gali sukelti labai daug painiavos, nors šiandien mes turime tokių priemonių, kurios nepalieka jokių žymių įtarimui. Jas panaudojus, susidaro išpūdis, jog žmogus mirė sava mirtimi. Mes jį tau parūpinsime ir su jų veikimu supažindinsime. Belieka tik išsiaiškinti klausimas, ar tokiu atveju galėtumei įvykdyti savo pareigą?

-- Aš visada vykdžiau savo pareigą, -- Tuomi patvirtino. -- Ir dabar aš manau, kad ją visuomet atlikčiau.

-- Tai atsakymas, kurio aš laukiau, -- pokalbį baigdamas pridūrė Poliakovas. -- Mes turime būti pasiruošę sunaikinti kiekvieną, jeigu tatau reikalinga. Niekas negali būti saugus.

Kalba pasibaigė. Įtampa atslūgo, bet Tuomi dar ilgai galvojo apie tai, kodėl Poliakovas su juo ta tema kalbėjo. Pagaliau jis susidarė nuomonę, jog pulkininkas norėjo išpėti jį, kad ir jis gali būti viena gražią dieną tuo pačiu keliu sulikviduotas.

(Bus daugiau)

Mums rašo

KAIP TIKRAI BUVO?

Mano straipsnyje "K. Saja medžioja mamutus" (Dirva geg.20) išibrovė du netikslumai: Viena, paminėtas veikalas buvo vaidinamas Kaune, o ne Vilniuje.

Antra, K. Sajos mylėtojai pakartotinai kreipėsi į mane pabrėždami, jog aš apsiriki chronologijoje: Esą kai Saja lankėsi Kalifornijoje, jo veikaliukas jau buvo parašytas.

Tegu mūsų senovės dievai, Sotvaras, Vėjopūtis (iš Rytų), bei visa žinąs Mokošius ir toliau laimina K. Sają. Jisai neabejotinai turi mūsų Krivių aiškiaregystės dovaną, taip ryškiai nupiešęs mamutą prieš juos pamatydamas.

Daugiau, leiskit man suabejoti... Esmi verčiamas pasirinkti tarp dviejų "gerai painformuotų" šaltinių. K. Sajos mylėtojų draugijos atstovai tvirtina, kad groteska jau buvo parašyta kai Mindaugui buvo pilamas piliakalnis.

NKVD oficialūs pareigūnai, tačiau, pasirašė "dozvoleno cenzuroju 69 m. rugsėjo 19 d.". O draugas Saja lankėsi Kalifornijoje 67-68 m. bėgyje (apie 6 mėn.)

Tad kuo tikėti?

Č. Gedgaudas
Santa Monica

NEW YORKE PAMINĖTAS PREZIDENTAS STULGINSKIS

Š.m. gegužės 17 d., Maspetho lietuvių parapijos salėje New Yorke buvo kukliai prisimintas praeitais metais rugsėjo 22 dieną okupuotoje mūsų tėvynėje miręs buvęs nepriklausomos Lietuvos prezidentas Aleksandras Stulginskis.

11 val. ryto buvo iškilmingos pamaldos, kur pritaikyta pamokslą pasakė prel. J. Balkūnas. Po pamaldų vyko akademija. Pagrindinę kalbą pasakė dr. Domas Jasaitis labai išsamiai apibūdinęs velionio gyvenimą nuo pat gimimo iki paskutinių jo gyvenimo nepaprastai skaudžių valandų.

Gimė jis 1885 m. vasario 26 d., Kutulių k., Kaltinėnų valsčiuje dvare kūmečių šeimoje šešioliktais vaikais, kurio tėvas buvo "plikis, kaip tilviks", bet vargais negalais vyresnių šeimos narių ir gerų žmonių padedamas baigė Liepojos gimnazijos 4 klases ir įstojo į Žemaičių Kunigų Seminariją Kaune. Baigęs seminariją susvyravo būti kunigu ir pradėjo agronomijos mokslus Halle u-te, Vokietijoje, kurias baigęs grįžo į Lietuvą ir tvirtai įsijungė į tėvynės atstatymo darbą nevengdamas jokių jam patikėtų pareigų, kurias atlikdavo labai sąžiningai. Jis reikėsi visuose tautinio darbo baruose: kultūroje, politikoje ir religinėje veikloje.

Prelegentas pabrėžė, kad jis 1920 m. gegužės 15 d., buvo išrinktas į Steigiamąjį Seimą ir tapo pirmininku, o pagal konstitucijos 9 paragrafą pradėjo eiti valstybės prezidento pareigas kuriuo jis vėliau ir buvo išrinktas. A. Stulginskis prezidentu išbuvo iki 1926 m. birželio 7 d., nes 1923 m. buvo perrinktas antrą kartą.

A. Stulginskio laikais buvo priimtas žemės reformos įstatymas, paskelbta nauja valstybės konstitucija ir įvesta tvirta, pastovi valiuta -- litas. Lietuva tapo pilnateisiu Tautų Sąjungos nariu, sakė dr. D. Jasaitis. Jis buvo Vakarų kultūros žmogus ir stengėsi atgimusią Lietuvą kurti jos dvasioje ir ją įrikiuoti į modernių demokratinių valstybių šeimą.

Dr. D. Jasaitis pažymėjo, kad pirmas skaudus smūgis demokratinėi Lietuvai buvo Ribentropo - Molotovo susitarimas 1939.8.23 d. nusprendęs Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės galą. Grėsmingai įvykiai sekė vienas po kito. 1939 m. spalio mėn. mes atgavome Vilnių, bet gavome Sovietų karines bazes. 1940. VI. 15 Maskva okupavo Lietuvą. Tik mažas lietuvių skaičius pasitraukė į Vokietiją. A. Stulginskis, kaip buvęs valstybės prezidentas ir aiškus antikomunistas, nujaudė grėsiantį pavojų, tačiau nutarė pasilikti su visa tauta.

Sovietų Rusija klusta ir jėga inkorporavusi

Lietuvą 1940.VII.13 pradėjo vykdyti lietuvių tautos naikinimą -- genocidą. Dar prieš įjungimą buvo areštuota virš 2000 asmenų, o 1941 m. birželio 13-17 dienomis Maskva išvežė apie 40.000 į žiauriąją Sibiro sritį. Pagrobtyjų skaičiuje buvo ir A. Stulginskis su žmona, kuriuos trėmimo dieną sunkvežimyje sargyba apstatytus per Kretingos miestą vežant matė mokytojas J. Masionis, šiame minėjime dalyvavęs gyvas liudininkas. Stulginskį dukra Aladona tuo laiku studijavo Kaune mediciną ir liko neišvežta. Dabar ji gyvena Chicagoje su vyru dr. Juozavičium ir dukrele. Apie tėvų tragediją duktė sužinojo gavusi tokio turinio laiškelį: "mudu su tėte išvažiuojam nežinoma kryptin. Sudiev Aldute, Atmink visur ir visuomet, esi katalikė ir lietuvi. Laiminu tave ir bučiuoju. Mamutė". Sujaudinta ranka prirašė ir tėvas ir laiškėli išmetė per va-gono plyšį pravažiuojant

PAMINĖTA 20 METŲ SUKAKTIS

Apie 700 žmonių buvo susirinkę š.m. gegužės 16 dieną į Marion Minor puošnią salę, Knickerbocker Ave., Brooklyn, N.Y. paminėti New Yorko tautinių šokių grupės dvidešimtmetį ir kartu pagerbti per tą laiką nenuilstamai vadovavusios mokytojos Jadvygos Meiliūnaitės-Matulaitienės.

Sukaktuvinis koncertas vyko salės viduryje, aplinkui sėdinti publikai prie stalų ir aplinkui visą salę balkone. Programoje Paulius Jurkus padarė 20 metų veiklos apžvalgą skaidrėse, o tada ir vėl pirmiausia mūsų gražusis jaunimas savo jaunatvišku entuziazmu linksmo tėvelius ir svečius meniškai, kaip visuomet, išpildydamas tautinių šokių ilgą repertuarą. Dalį programos išpildė Žibuoklių moterų sektektas, vadovauja mas muz. Liudo Stuko. Kai kurie šokiai buvo seksteto palydimi daina.

Dvidešimtmetį minint, programą teko atlikti tik vienų metų šokių praktiką turintiems jaunuoliams --ėms ir trumpai pasirodė vyresnieji šokėjai, atlikę dešimtmečio sukakties minėjimą, iš kurių beveik visos mergaitės pakeitė savo pavardes su tais pačiais šokėjais.

Sukakties proga žodžiu sveikino generalinis kosulas A. Simutis, o G. Stankūnienė pasikaitė gautų daugybę sveikinimų raštu. Iškvietai į sceną J. Matulaitienei buvo įteiktos didžiulės puokštės gražiausių gėlių nuo lietuvių organizacijų, kurioms ji yra daug kartų atlikusi su savo grupe programą ir iš asmenų, o šokėjų tėvai įteikė dail. A. Galiko kūrini.

Visiems šokėjams jų mokytoja įteikė po sukaktuvinį leidinį, kuriame yra daug iliustracijų iš įvairių švenčių ir šių

Kauną. Laiškėli surado nepažįstama lietuvė ir po kiek laiko perdavė adresatei.

Nuo tada prasidėjo A. Stulginskio vargai ir kančios, kaip ir daugelio tūkstančių lietuvių, kurie tęsėsi 13 metų, kol išskirti vėl susitiko su žmona ir buvo leistakartu gyventi. Tremtyje jie išbuvo 15 metų, kol 1956 m. gruodžio mėn. grįžo į Lietuvą, šiaip taip susirado butą ir darbą, iš kurio greit atleido ir paskyrė pensiją, tačiau jis atsisakė.

Dr. J. Jasaitis pabrėžė, kad Aleksandras Stulginskis ir po visų kentėjimų liko kilnus, laisvos dvasios žmogus iki pat savo mirties 1969 m. rugsėjo 22 d.

Aktorius Vitalis Žukauskas paskaitė ištrauką iš A. Stulginskio rašytų laiškų. Minėjimui vadovavo S. Dzikas. Velionio portretui pritaikytas dekoracijos paruošė Paulius Jurkus. Akademija baigta Lietuvos himnu. Ponios dalyvius pavaišinio kavute ir pyragaičiais. Minėjimą ruošė visos New Yorko lietuvių patriotinės organizacijos. (eč)

metų šokėjų grupės vinjetė. Leidinį redagavo K. Čerkeliūnas, viršeliai dail. P. Lapės. Rengimo komiteto pirm. dr. A. Škėrys dėkojo J. Matulaitienei už 20 metų paaugotas newyorkiečiams lietuvių vaikams poilsio valandas ir kant-rybę, iškeldamas to dar-bo prasmę ir reikšmę lietuvių tautai.

Generalinis Konsulas A. Simutis savo žodyje pabrėžė: "Nuosirdžiai sveikinu grupės dalyvius ir ypatingai Tams-tą, kuri su didele energija ir pastovumu per dvidešimt metų, savęs negailėdama, atidavė savo geriausias jėgas lietuvių tautinių šokių populiarinimui ir propagavimui".

-- Tautos kultūros lo-byno turtus krauna visi jos vaikai: dukterys ir sūnūs. Jūs ir Jūsų vadovaujama New Yorko Tautinių šokių grupė taip pat atiduoda lietuvių tautos atečiai ir garbei savo įnašą. PLB valdyba nuosirdžiai sveikina Jus ir Jūsų grupę 20 m. sukakties proga, dėkoja už nepailstamą darbą, idealizmą bei pasiaukojimą ir linki ištvermės bei geriausios sėkmės -- rašo PLB valdybos pirm. S. Barzdukas.

-- Linkime, kad 20 m. garbinga sukaktis būtų gyva ir drąsi viltis atečiai puoselėti autentišką lietuvių liaudies meną laisvajame pasaulyje, -- rašo Lietuvių Tautinių Šokių Institutas.

-- Tos dvi seserys, daina ir šokis, ištisais šimtmečiais išlaikę tautoje giliai paslėptą skirtingumo jausmą, stipri- no tautos sąmonę ir prie- spaudoje kėlė, žadino iš- miego, kol, pagaliau, ban- gomis išsiliejo atstaty- tos nepriklausomybės laikotarpį. Didžiosios mūsų tautai nelaimės lai- ku, daina ir šokis yra svarbus veiksnys tau-

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

SUSIRINKIMAS

ALT Sąjungos Bostono skyriaus narių metinis susirinkimas įvyko š.m. gegužės 8 d. savuose namuose. Pirmininkavo J. Kapočius, sekretoriavo Brutenis Veitas.

Susirinkimui svarstyti pateikta dienotvarkė buvo priimta be pataisų. Skyriaus pirm. Vyt. Iz-bickas padarė pranešimą apie skyriaus praėjusių metų veiklą. Daug pastangų buvo dėta skyriaus nuosavų namų remontavimui, stogo dengimui ir tam reikalingų lėšų sudarymui. Skyriaus namų pastatas po eilės metų naudojimo buvo reikalingas skubaus taisymo. Šių metų pavasarį geriausiomis sąlygomis gautas kontraktorius už 4.500 dol. apsiėmė namus atremontuoti ir per dengti stogą. Užmokėti kontraktoriui už remonto darbus pinigai buvo surinkti asmeninėmis aktyviųjų narių aukomis, tačiau didžiausią įnašą šiam reikalui sudarė Kultūriniai Subatvakariai, kurių gautą pelną iš praėjusių metų parengimų Kultūrinį Subatvakarių komisija paskyrė namų remonto išlaidoms padengti. Be to, ir sąjungos bičiuliai savo aukomis prisidėjo prie šio svarbaus darbo užbaigimo.

Skyriaus Valdyba prašo, kas dar galėtų prisidėti prie namų remonto užbaigimo savo aukas siųsti namų administratoriui A. Vilėniškiui, 5 Adams St., Dorchester, Mass. 02122.

Po gyvų diskusijų ūkiniais ir kultūriniais reikalais A. Matjoškos buvo pasiūlyta ir susirinkimo priimta rezoliucija pasiųsti sveikintimus JAV prezidentui R. Nixonui ir vice-prez. S. Agnew remiant jų vedamą politikos liniją Vietname ir vidaus tvarkoje.

Skyriaus Valdyba ir revizijos komisija, susirinkimui prašant, pasiūlyta pati dar vieniems metams sušaukti pareigojimu pilnai užbaigti savų namų remonto darbus.

Po susirinkimo vyko kavutė ir draugiški pašnekėsiai.

RAMOVĖNŲ JONINIŲ SUVAŽIAVIMAS

Birželio 7 d. sekmdienį, Maironio parko salėje prie Worcesterio įvyksta rytinio Atlanto

tos gyvybei palaikyti: ir pavergtoje tėvynėje, ir mūsų, pačiai išsiblaškiusių pasaulyje, tarpe, -- rašo sveikinime Vincė Jonuškaitė.

Po oficialios programos buvo vaisės ir šokiai visiems, grojant Gutauskų orkestrui. Rengimo komitetą sudarė šie buvusių ir esamų šokėjų tėvai: dr. A. Škėrys, pirm., A. Vakselis, A. Matulaitis, A. Bagdžiūnas, E. Remėza, K. Čerkeliūnas, P. Jurkus, P. Radzivanienė, A. Samušis, J. Sodaitis, V. Šileikienė ir L. Šileikytė.

E. Čekienė

pakraščio LVS "Ramo-vė" skyrių tradicinis Joninių suvažiavimas. Dalyvauja Waterburio, Hartfordo ir Bostono-Worcesterio ramovėnų skyrių nariai susavošei momis ir bičiuliais. Bus bendri pietūs, meninė programa ir šokiai, grojant Worcesterio Marcin-kevičiaus kapelai. Kas norėtų dalyvauti bendruose pietuose, prašomi užsisakyti iki š.m. gegužės 26 d. pas A. Vilėniškį telef. 282-4093.

LIETUVOS OKUPACIJA AMERIKOS SPAUDOJE

*Amerikiečių žurnalas "U.S. News and World Report" š.m. balandžio 20 d. numeryje savo straipsnyje: Can Lenin's Communism Survive? Russia at Crossroads -- nagrinėdamas Sovietų Rusijos pavergtų tautų priespaudą ir neapykantą rusams, keletą kartų mini Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes, pabrėždamas, kad jos 1940 m. buvo jėga įjungtos į Sovietų Rusiją, buvo Stalino laikų žiauriai persekiojamos ir naikina-mos. Nors aktyvus pasipriešinimas jose buvęs palaužtas jėga, tačiau šiuo metu minėtose tautose, ypač Lietuvoje, vykstanti tylos rezistencija prieš rusinimą ir rusų buvimą, ypatingai giliai yra jaučiamas priešinimasis rusų kalbos vartojimui.

Žurnalas toliau plačiai nagrinėdamas ukrainiečių jaunimo priešinimąsi rusifikacijai, baigia savo straipsnį Anatolijaus Kuznecovo ir Andrei Amalrik pranešimais. Kuznetsovas sako, kad komunizmas dabartinėje Rusijoje yra tiek išsigimęs, kad vien jo vardo paminėjimas sukelia žmonėse ironišką juoką, o Andrei Amalrik pranašauja neišvengiamą Rusijos karą su Kinija 1980-1985 metų laikotarpyje ir Rusijos griuvimą.

J.V. Sūduvas

ATOMŲ

LABORATORIJOJE

Bostono lietuviai inžinieriai buvo susirinkę š.m. gegužės 15 d. MIT ir Harvardo Univ. Atominėje laboratorijoje, Cambridge, Mass.

Dr. R.J. Kriščiokaitis, elektronų poliarizacijos tyrimų vedėjas su pažindino susirinkusius su aukštosios atominės energijos struktūra ir atominių dalelių -- elektronų, protonų ir kitų tarpusavių veiksmus.

Gale idomos paskaitos užtrukusios valandą laiko, dr. R. J. Kriščiokaitis pareiškė -- atominės aukštosios energijos fizikai atskleidė tik dalį sub-branduolinių paslapčių. Jaunieji mokslininkai, elektrinių magnetinių laukų pagalba kontroliuodami elektronų spindulių kinematinis veiksmus, jų kryptį ir koncentraciją, stengiasi surasti -- kas gi už tos nežinomybės ribų?

Tyrimų darbai laboratorijose, kurios yra išdėstytos elektronų akselioratoriaus kaimynystėje. Pats akseliorato-

rius yra požemyje įrengtas tunelis 240 pėdų diametro su 48 milžiniškais elektro-magnetais.

Visa tai inžinieriai turėjo progos apžiūrėti mažomis grupėmis po 10 žmonių, kurias vedžiojo ir paaiškinimus davė pats dr. R.J. Kriščiokaitis ir jo asistentas.

Malonu buvo konstatuoti, kad akselioratoriaus projektavimo ir statybos metu dalyvavo ALIAS Bostono skyriaus nariai inž. V. Izbickas ir inž. B. Galinis, o dabar skyriaus narys, jaunas lietuvis mokslininkas dr. R. J. Kriščiokaitis vadovauja mokslinių tyrimų darbams ir savo laboratorijos duris papuošė neiškraipyta lietuviška pavarde, su "š" ir "č".

Pirmą kartą MIT ir Harvardo laboratorijų praktikoje susirinkusiems paskaitininkas aiškino mokslines tiesas švaria aukštaitiška tarme. Džiaugiamės turėdami mokslininką ALIAS narių tarpe ir linkime sėkmės jo tyrimuose. (sv)

PHILADELPHIA

* BENDRUOMENĖS BALSO lietuviškos radijo valandėlės gegužinė įvyks birželio 7 d. Olimpia Lake, prie 130 kelio. Vieta Philadelphiajos ir apylinkių lietuviams gerai žinoma. Radio valandėlės finansinis stovis labai blogas. Gausiu atsilankymu įrodykite, kad valandėlės ateitis mums prie širdies. Gegužinėje, kaip ir visada tos pačios pramogos. Tik šį kartą atsilankiusieji, apart pramogos, turės progos dalyvauti JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimuose. (pm)

LOS ANGELES

JAUNIMO ŠVENTĖ

Jaunimo šventė įvyks birželio 6 d. vakare Velteranų auditorijoje, 4117 Overland Ave., Culver City. Tą dieną 5 val. bus krepšinio rungtynės. Laimėjusi komanda bus apdovanota Lietuvių Kredito kooperatyvo skirtu prizų -- trofėjų.

Programoje dalyvaus jungtinis choras, diriguojant muzikei G. Gudauskienei, jaunimo tautinių šokių ansamblis, vadovaujamas O. Razutienės; baleto mokinių pasirodymas, paruoštas D. Razutytės; stilizuoti šokiai -- choreografija ir paruošimas R. Skiridaitės. Deklamuos V. Tumas, smuikuos A. Draugelis, solo dainuos K. Bichnevičienė. Kalbės LB VI Tarybos narys B. Brazdžionis ir Lietuvos gen. konsulas dr. J.J. Bielskis. Ūkiniais šventės reikalais rūpinasi tėvų komitetas, vadovaujamas J. Pažeros. Šventę globoja Lietuvių Bendruomenė.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

METINIS SUSIRINKIMAS

ALT S-gos Clevelando skyriaus visuotinis metinis susirinkimas įvyks šį sekmadienį, birželio 7 d. 12 val. ne Dirvos patalpose, kaip buvo anksčiau skelbta, bet Lietuvių klubo salėje, ant-rame aukšte.

Bus padaryti svarbūs pranešimai, renkama nauja valdyba ir taria-masi dėl ateities veiklos.

Valdyba maloniai kviečia visus narius į šį susirinkimą atsilankyti.

• ROBERT E. HOLT išrinktas Society Corporation ir Society National Bank viceprezidentu. Jis yra specialistas ekonominės analizės, planavimo, biudžeto ir programų paruošimo srityse.

Society National Banko skelbimai dažnai spausdinami Dirvoje.

Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla savo mokslo metus užbaigė gegužės 23 d. Ryta moksliviai dalyvavo padėkos Šv. Mišiose, kurias atn-šavo Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. B. Ivanauskas. Po pamaldų įvyko atsisveikinimas su moksleiviais. Mokyklos

vedėjas Pr. Joga įteikė 8 skyrių baigimo pažymėjimus 16 moksleivių. LB Clevelando Iapylinkės pirm. F. Eidimtas įteikė pirmiesiems mokiniams naujai išleistas lietuviškas knygas. Pradedant pirmuoju skyriumi pirmieji mokiniai: Ilona Kuprevičiūtė, Kristina Kuprevičiūtė, Mirga Bankaitytė, Sigutė Lenkauskaitė, Jaunutis Banionis, Julija Jogaitė, Jolanda Mickevičiūtė, Viktorė Jogaitė, Birutė Šontaitė ir Živilė Kliorytė.

Tos pačios dienos vakare įvyko iškilmingas atestatų įteikimas aukštesniosios mokyklos abiturientams: Audronei Banionytei, Eglei Giedraitytei, Kastyčiui Giedraitčiui, Marijai Idzelytei, Kazimierai Jogaitai, Pranui Jogai, Gražinai Sviderskaitei ir Ramūnui Švarcui. LB Clevelando Iapylinkės valdybos vicepirm. Jurgis Malskis įteikė visiems abiturientams po vertingą lietuvišką knygą. Abiturientų vardu atsisveikino Ramūnas Švarcas. Abiturientai apdovanojo aukštesniosios mokyklos mokytojus.

Po atestatų teikimo vyko meninė dalis, kurioje 7-8 skyriaus moksleiviai pašoko porą tautinių šokių, 1-2 skyriaus mokiniai padėklamavo, Akrono gyveną Vysk. M. Valančiaus moksleiviai atliko poezijos montażą "Pavasaris lietuvių poezijoje". Mokyklos kanklių orkestras atliko 6 dalykus iš kurių trys buvo solo. Poprogramos mokyklos vedėjas pakvietė pabūti jo svečiais abiturientus, jų tėvelius, mokytojus ir tėvų komiteto narius. Jaunimas smagiai pasižoko grojant Eugenijaus Svidersko orkestrui. (p)

MIELI LIETUVIAI!

Visi dalyvaukime JAV LB VI-sios Tarybos rinkimuose.

Balsuoti turi teisę visi JAV-se gyvenantieji lietuviai, nejaunesni kaip 18 m. amžiaus ir registruoti LB apylinkėse. Į sąrašą rinkikas gali būti įtrauktas pačią rinkimų dieną, atvykęs balsuoti.

Kandidatų sąrašė statomas kryžiuokas prieš kandidato pavardę, už kurį balsuojate. Balsuoti galima ne daugiau kaip už 5 kandidatus, bet galima už mažiau.

Balsavimas paštu

Balsuodamas paštu, rinkikas, atžymėjęs pasirinktus kandidatus, deda kortelę į voka, jį užlipdo ir deda į didesnį voka, adresuotą:

American Lithuanian Community
Antanas Jonaitis
1223 East 175 Street
Cleveland, Ohio 44119

Ant šio voko pažymi savo vardą, pavardę ir adresą. Be šių žinių balsas negalioja. Laiškas išsiunčiamas ne vėliau kaip gegužės 30 dieną.

Balsavimas rinkimų patalpose

Balsavimas abiejose lietuvių parapijų salėse įvyks 1970 m. birželio 6 d. nuo 11 val. iki 5 val. p. p. ir birželio 7 d. nuo 11 val. iki 4 val. p. p.

Informacijos reikalais prašome kreiptis į rinkiminės komisijos pirmininką

Antaną Jonaitį, telef. 531-4608,

arba į R. K. narius:

Zigmą Tarutį, tel. 932-9687,
Vincą Benokraitį, tel. 481-5175,
Kazį Caižutį, tel. 431-8722,
Joną Cudėną, tel. 486-2662.

JAV LB Clevelando Apylinkių
Rinkimų Komisija

BAIGĖ XXI MOKSLO METUS

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADETUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

5 1/4% iki 7 1/2%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Pagerbtieji SLA veikėjai su prezidentu P. Dargiu. Iš kairės: Vytautas Braziulis, Kazys S. Karpus, Margarita Jones, SLA prez. Povilas Dargis, A. Praškevičius ir Feliksas Baranauskas. V. Pilodžinsko nuotrauka

SLA PREZIDENTAS P. DARGIS LANKĖSI CLEVELANDE

• ALBINAS KARSO-KAS įstojo į Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungą. Tokiu būdu naujų narių į L.K. Darželio sąjungą iki šiolei įstojo 22.

• VIENAS DIDŽIAUSIŲ Ohio bankų, Cleveland Trust, praneša, kad po 5 metų studijų ir pasirošimo netrukus išleis kredito korteles BankAmericard. Šita kortelė bus priimama visose JAV-bėse ir 48 užsienio valstybėse.

• OCEANA PARKAS, Newbury, Ohio, jau atnaujintas, investuojant milžiniškas sumas pinigų. Jis turi didelę iškylavimui aikštę, su 200 stalų ir 100 krosnių, įvairias žaidimo aikštes, užkandinę. Kiekvieną sekmadienį čia vyksta įvairios varžybos, kuriose gali visi dalyvauti. Oceana Park yra tik 20 mylių nuo Clevelando, važiuojant į rytus 87 keliu, pasiekus Newbury Rd. sukti į dešinę ir pirmoj kryžkelėj sukti į kairę. Įžanga tik 1 dol. Dėl informacijų rašykite: Oceana Park, Music St., Newbury, Ohio 44065.

• LIETUVIAI BUDŽIAI gegužės 28 d. buvo išvykę į Kanadą 4 dienoms stovyklauti ir žuvalti.

JANITOR

Small office facility seeks responsible person to clean premises on a permanent 2d shift basis, 3:30 P.M. - Midnight. Duties include maintaining floors, general office area and some outside work. Previous janitorial experience preferred. Ability to be your own boss essential. Good starting wages, with full employee benefits. If interested, stop or call the Personnel Office, 761-4200

OLANKRAFT INC.
220 W. North Bend
Cincinnati, Ohio 45216

An Equal Opportunity Employer
(39-42)

WANTED

1st CLASS
BROACH STRAIGHTENER

WITH HEAT TREAT EXPERIENCE HELPFUL ON HIGH SPEED SEALS.
TO OPERATE COLONIAL STRAIGHTENING PRESS, TOP WAGES, BENEFITS, PROFIT SHARING, DAY SHIFT, UNIFORMS & GLOVES FURNISHED TOP BROACH COMPANY LOCATED IN EL MONTE CALIFORNIA.

SEND RESUME OR CALL

MR. EDWARD R. ANTON
341 N. WILLOW AVE.
WEST COVINA, CALIFORNIA
213 - ED 7-9650

An Equal Opportunity Employer
(39-44)

Neseniai vėl laimėjęs rinkimus į SLA prezidento vietą P.P. Dargis gegužės 23 d. buvo atvykę iš Pittsburgho pasitarimui su SLA veikėjais Clevelande. Šeštadienį turėjo posėdį su SLA 136-tos kuopos valdybos nariais, o sekmadienį dalyvavo SLA 14-tos kuopos rengtame pobūvyje.

Atskridusį SLA prezidentą lėktuvų stotyje pasitiko SLA 14-tos kuopos pirmininkas Vyt. Braziulis su savo žmona, atlydėjo į Dirvos redakciją, kur pasimatė su redaktorium V. Gedgaudu. Vėliau jis apsilankė Lietuvių klube ir iš ten, K.S. Karpiaus lydimas, vyko pas p.p. Braziulius, kur buvo apsistojęs nakvynei.

Tą popietį, 136-tos kuopos pakviestas, turėjo pasitarimą, pasisvečiavo su SLA 136-tos kuopos veikėjais.

Sekmadienį, geg. 24 d., įvyko SLA 14-tos kuopos susirinkimas, o 2 val. pietūs ir vaisės. Tas pokylis buvo pagerbimui ilgamečių SLA 14-tos kuopos valdybų narių ir ilgus metus dirbusių veikėjų: Antano Praškevičiaus, Margareto Jones, Felikso Baranausko, Vytauto Braziulio ir Juozo Vilčinsko (šis dėl nesveikatos negalėjo pokilyje dalyvauti).

Pokyklio programos vedėjas, Kazys S. Karpus, kuriam suėjo 55 metai kaip yra Susivienijimo nariu, taip pat buvo apdovanotas SLA ženkleliu.

Supažindinimui jaunesnių narių su šia organizacija, K.S. Karpus pateikė žymesnius bruožus iš SLA istorijos nuo pat įsistatymo 1886 metais.

Po jo trumpo pranešimo sekė pietūs. Pristatytas SLA prezidentas P. Dargis savo išpuodingoje kalboje priminė dalyviams apie Clevelando svarbą kaip išimtinės kolonijos. Pittsburgho Universitete lietuviai turi savo paminklinį kambary, o Clevelande lietuviai turi Lietuvių Kultūrinį Darželį, Čiurlionio Ansamblių, Grandinėlių, o taip pat čia palaidotas Lietuvos prezidentas Antanas Smetona.

Po savo kalbos p. Dargis įteikė viršminėtiems 14 kuopos veikėjams aukštinius ženklelius.

Trumpam laikui, į po-

būvį buvo atvykę maist-ro A. Mikulskis ir pon-ia. Jis pasakė pritaikintą kalbą.

Liet. Bendruomenės II apylinkės igaliota atstovė Ona Jokūbaitienė taip pat pasakė pokyliui pritaikintą kalbą.

Pagaliau, trumpas kalbas pasakė Feliksas Baranauskas, Antanas Praškevičius, Vytautas Braziulis ir kuopos finansų sekr. Povilas Šukis. Dalyvavo gausus būrys senesnių SLA narių ir jaunesnių. Nuotaika buvo rimtai maloni.

Vakare svečias išskrido atgal į Pittsburghą. (k)

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

MŪRINIS NAMAS

9 kambarių kolonialinis. Biblioteka ir salionas. Nauja moderniška virtuvė. 3 1/2 vonios. 3 židiniai. Geros kokybės namas gerame rajone. Prais virš 40,000. Skambinti C. Russo 261-5100.

WM. T. BYRNE
REAL ESTATE, INC.
26101 Euclid Ave.
Euclid, Ohio
Tel. 261-5100

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

• IŠĖJO IŠ SPAUDOS ir jau platinama J. K. KARIO "NUMIZMATIKA" -- paskutinė iš trijų mūsų šios srities žinovų parašytoji knyga. Joje išspausdintas enciklopedinis numizmatikos žodynas ir rinktinės autoriaus studijos, liečiančios Lietuvos ir kt. šalių pinigus. Veikalas gausiai iliustruotas, dailiai tristas, form. 6" x 9", 340 psl., atspausd. krediniame popierį; kainą \$15.00. JAV Kongreso Bibliotekos katalogo kortelės Nr 72-108424. Platintojams už tris paroduotus egz. duodamas ketvirtas komiso. Adresas: J.K. Karys, 60 Sims St., Bridgeport, Conn., 06604.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MIRĖ U. PAUTIENIENĖ

Iš pavergtos Lietuvos gauta žinia, kad Marijampolėje gegužės 25 d. mirė Uršulė Pautienienė, dr. K. Pautieniaus, dail. J. Pautieniaus ir Z. Juškevičienės motina.

• ANTANAS SENIKAS Vilties Draugijos valdybos vicepirmininkas, anksčiau gyvenęs Great Neck, N.Y., dabar Monticello, N.Y., kasmet Vasario 16 proga dovanoja Dirvos prenumeratą LB Great Neck lituanistinę mokyklą lankančiam mokiniui-ei. Šiais metais prenumeratą laimėjo Daiva Jūrytė iš Kew Gardens, N.Y.

LB Great Neck apylinkės valdyba reiškia nuoširdžią padėką A. Seniui už gražų lietuviškumą ir spaudos palaikymą.

• JURGIS GLIAUDA š.m. birželio 20 d. laikysis Chicagoje, kur jam bus įteikta "Laisvosios Lietuvos" laikraščio skelbto romano konkurso premija.

• KORPI NEO-LITHUANIA Filisterių Sąjunga New Yorke pasiuntė į Londoną, mirusio ministro Br. K. Balučio "Paminklo Fondui" 200 dolerių.

• MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ šią vasarą praplečiama, įvedant specialią programą akademiniam jaunimui, norinčiam pagilinti lietuvių k. žinias. Bus, kai anksčiau pranešta, rugpjūčio 16-23 d. Dainavoje. Kviečiami mokytojai, tėvai ir visi, kam tik rūpi lietuviškasis švietimas.

A.A. URŠULEI PAUTIENIENEI OKUPUOTOJE LIETUVOJE MIRUS, JOS SŪNUMS IR DUKRAI, DIRVOS RĖMĖJAMS IR VILTIES DRAUGIJOS NARIAMS, DR. K. PAUTIENIUI, DAIL. J. PAUTIENIUI IR Z. JUŠKEVIČIENEI BEI JŲ ŠEIMOMS GILIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

VILTIES DRAUGIJOS VALDYBA IR DIRVA

ALT S-GOS CICERO SKYRIAUS NARIUS ZUZANĄ JUŠKEVIČIENĘ IR JUOŽĄ PAUTIENIŲ SU ŠEIMOMIS, JŲ BRANGIAI MAMYTEI LIETUVOJE MIRUS, NUOŠIRDŽIAI UŽJAUČIAMĖ.

ALT S-GOS CICERO SKYRIUS

PRANEŠAM, KAD Š.M. GEGUŽĖS 18 D. MIRĖ BROOKLYNE, N.Y. MŪSŲ SĄJUNGOS MIELAS NARYS FILISTERIS JUOŽAS VALAKAS. REIŠKIAME GILIĄ UŽUOJAUTĄ VELIONIO ARTIMIESIEMS LIETUVOJE IR ČIA IR KARTU SU JAIS LIŪDIME.

L.S.T. KORPI NEO-LITHUANIA FILISTERIŲ SĄJUNGA NEW YORKE

MIELAM MŪSŲ NARIUI JUOZUI VALAKUI MIRUS, NUOŠIRDŽIAI UŽUOJAUTA REIŠKIAME VELIONIO ŽMONAI IR SŪNUI LIETUVOJE IR VISIEMS JO LIŪDINTIEMS GIMINĖMS

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS I SKYRIAUS NARIAI NEW YORKE

Detroito skautai ruošiasi dalyvauti su savo dirbiniais ir lietuvių tautodailės pavyzdžiais amerikiečių skautaramoje birželio 5-7 d. Michigan State Fairgrounds, Sėdi iš kairės: Saulius Černis, Laimutis Savickas, Ramūnas Savickas, Linas Gobis, Jonas Alkevičius, Stovi: A. Vaitiekaitis, Romas Rudis, Valentina Hotra, Romas Butola.

DETROITE PAMINĖTA VAIŽGANTO SUKAKTIS

Gegužės 17 d. Lietuvių namuose buvo paminėta kan. Juozo Tumo-Vaižganto 100 metų gimimo sukaktis. Minėjimą atidarė ir pravedė Vladas Selenis. Paskaitą apie kan. Tumą-Vaižgantą skaitė rašytojas ir LŽS centro valdybos pirmininkas Vytautas Alantas. Paskaitoje buvo paminėti daugiausia tokie įvykiai, kuriuose rašytojas V. Alantas pats dalyvavo arba juos matė. O tų įvykių ir nuotykių V. Alantas turi labai daug. Jis J. Tumą-Vaižgantą pažįsta nuo mažų dienų. Juk V. Alantas mažas būdamas žaidė kartu. Tumas-Vaižgantas visuo met sutikęs mažąjį Vytuką kviesdavo į lenktyniauti. Ir juodu lenktyniaudavo, nors jų amžius ir nevienodas buvo. Vytukas turėjo 3 metus, o Tumas-Vaižgantas 36 metus. Jiems lenktyniaujant ir žiūrovų netrūko. Jų lenktynės sekė ir žiūrėjo Vytuko artimieji giminės. Vytautas Alantas savo paskaitoje papasakojo dar ir tokį įvykį:

-- Kaune Valstybės Teatre buvo surengtas literatūros vakaras. Vienas poetas savo poezijas skaitė tol, kol J. Tumas-Vaižgantas lazda tvojo į priekinį barjerą ir pasakė: "Gana jau".

O buvo taip: paskaito poetas savo poeziją ir publika iš mandagumo jam ploja. Jis gi mano, jei ploja tai reiškia jai patinka ir jį prašo, kad skaitytų daugiau. Jis vėl skaito ir pabaigoj vėl jam ploja. Ir vėl skaito ir vėl publika ploja. Ploja, kad jis neskaitytų, bet užleistų vietą kitam. O jis ir vėl skaito.

Kai Tumas-Vaižgantas tvojo lazda į barjerą ir suriko -- gana, publika pradėjo plauti. Ploja jau ne poetui, bet Tumui-Vaižgantui, kad jis nutraukė poeto skaitymą.

-- Tumas-Vaižgantas kur jį nepamatys ar ne sutiks vis bėgdavo. Man būnant Lietuvos Aido redaktoriumi, sakė V. Alantas, -- Tumas-Vaižgantas kartais su savo rankraščiais ir pas mane į kabinetą užbėgdavo.

Užbėgs į kabinetą, padės savo rankraščius ant stalo ir sako: -- Pasiziūrėk, gal ką rasi. Ir vėl bėga pro duris. Nei sveikas nei sudiev nepasakęs.

Paskaita buvo trumpą, vaizdinga ir įdomi. V. Alantas ją pavadino: Deim-

mančiukų sėjėjas ir rinkėjas".

Po paskaitos buvo paskaitytos kai kurios Tumo-Vaižganto raštų ištraukos. Aktorė Danutė Jankienė paskaitė "Ponas Komitetas" ir Marius Sajus -- "Pragiedruliai". Nors minėjime žmonių buvo nedaug, bet atvykusieji visi buvo patenkinti tokia įdomia paskaita ir tokiu tvarkingu, minutė tikslumu jos pravedimu.

Minėjimą surengė LŽS Detroito skyrius, o jam talkininkavo LŽS centro valdyba.

Minėjimui pasibaigus dauguma iš dalyvių persikėlė į antrąjį aukštą ir ten dalyvavo "Piršlybos Šapnaguose" aktoriams choristams, šokėjams ir svečiams suruoštuose iškilminguose pietuose. Skambėjo dainos, sveikinimo kalbos ir visi džiaugėsi vakarykščios dienos pasisekimu. Pietų programą pravedė Jonas Mikalonis.

A. Grinius

ATITAIŠYMAS

E. Čekienės straipsnyje "Laidotuvių belaukiant" (Dirva nr. 40, 3 psl.), cituojamos ištraukos iš Aidų nr. 2 straipsnio autorius yra ne A. Gailius, kaip Dirvoje buvo atspausdinta, bet A. Gailiūsis.

Dėl šios korektūros klaidos p. A. Gailiūšį atsiprašome.

NIXONAS DĖKOJA

Dirvos bendradarbis Californijoje Česlovas Gedgaudas ir ponias neseniai parašė prezidentui laišką:

"Mūsų sūnus kovoja Vietname jau virš 10 mėnesių. Mes esame pabėgėliai iš Lietuvos, todėl suprantame gerai, kas ten vyksta. Iki šiol mes rūpindavomės ir kartais abejodavome, tačiau po Jūsų drąsaus pareiškimo, mes žinome, kad galime laukti garbingos pabaigos, nes sprendimas nebus daromas prieš kokio kvailo konferencijos stalo, bet mūsų lauke, atimant raudoniesiems užpuolikams atakos jėgas ir privilegijuotą jo štabą".

Atsakydamas išilgį laišką prezidentas Nixonas rašo: "Jūsų ir Jūsų šeimos asmeninė auka laisvės labai duoda Jūsų pažiūroms ypatingą reikšmę. Jūsų padėsinimas mūsų šalies tikslams

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą nuo BIRŽELIO 20 D iki RUGSĖJO MĖN. 7 D. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS, 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124. TEL. 288-5999, o po BIRŽELIO 20 D. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrį vilą.

pietryčių Azijoje daug reiškia kiekvienam Amerikos kareiviui, o taip pat ir man. Aš noriu, kad jūs žinotumėte kaip aukštai aš vertinu jūsų pareiškimą. Su geriausiais linkėjimais, Richardas Nixonas".

• KAZIMIERAS OKSAS, Amerikos lietuvių respublikonų lygos pirmininkas, parašė laišką prezidentui R. Nixonui, pritardamas jo politikai Indokinijoje ir primindamas, kad lietuvių kilmės amerikiečiams yra žinomi komunizmo kėsni pietryčių Azijoje. Tie kėsni yra panašūs, kaip prieš trisdešimt metų buvo įvykdyti Pabaltijai laisvose valstybėse -- Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

• LIETUVOS ATSIMINIMŲ radijo didingi piknikai šiemet įvyks: rugpjūčio (Aug.) 2 d., sekmad., Plattduetsche Parke, Franklin Square, L. I., N.Y. ir rugsėjo (Sept.) 13 d. sekmad. šv. Mykolo liet. parap. parke ir greitame Ukrainiečių Taut. Parke, Bayonne, N.J.

• SETON HALL UNIVERSITETO, So. Orange, N.J. radijo stoties vadovybė, įvertindama lietuviškų muzikinių programų aukštą kokybę bei nepaprastai didelį klausytojų skaičių, ir šiais metais nutarė ištisą vasarą pratęsti tų programų transliavimą, nors vasaros metu universiteto radijo stotis veikia tik vakarais. Lietuviškos muzikinės programos transliuojamos kas pirmadienį, 5-kios minutės po 8-tos valandos, iki 9-tos valandos vakaro FM bangomis, 89.5 meg. Programai vado vauja tame universitete profesoriaujas Dr. Jokubas Stukas.

• ALIAS Centro Valdyba Dirvai paremti atsiuntė 50 dol. Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• KANADOS LIETUVIŲ FONDAS savo pelną 3000 dol. paskirstė lietuvių kultūriniais reikalams. Iš jų didžiausia dalis -- 1450 dol. teko lituanistinėms mokykloms, kiek mažiau Vasario 16 Gimnazijai, lietuvių jaunimo organizacijoms, sporto klubams, neužmirštant ir abiejų Kanadoje įsėinančių lietuviškų laikraščių.

MIRĖ TEISININKAS
ALGIRDAS
JAKŠEVIČIUS.

Gegužės 25 d. netikėtai Chicagoje mirė teisininkas Algirdas Jakševičius, sulaukęs 58 m. amžiaus.

Velionis buvo Šiaulių Apylinkės Tardytoju iki 1944 m. liepos mėn. Tuo metu teko pasitraukti į Vokietiją nuo grėsiančio naujo okupantų-bolševikų antplūdžio.

1950 m. su šeima emigravo į Indiją -- Pakistaną. Ten žmona dr. Janina dirbo savo profesijos gydytojos darbą, gi velionis dirbo ekonominėse įstaigose.

Išgyvenę 5 metus Pakistane, velionis su žmona dr. Janina imigravo į JAV ir apsigyveno Chicagoje. Žmona dr. Janina žinoma vaikų ligų gydytoja praktikuoja privačiai ir turi savo kabinetą, gi velionis dirbo Harrist Trust Co., kaip kasininkas. Besirengiant eiti į Alice Stephens pagerbimo vakarienę, jis pasijuto blogai, buvo nuvežtas į ligoninę ir gegužės 25 d. mirė. Nesiskundė niekad širdies liga.

Priklausė "Romuvos" korporacijai, mėgomuziką, buvo jautraus ir švalaus būdo. Paliko žmona dr. Janina ir dukros Dalia, Ramutė ir Jūratė. Ankstyvos mirties pakirstas teilsisi kolega Algirdas Amerikos žemėje.

J. Talalas

• JAV LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ istorijoms parašyti terminas pratęsiamas ligi š. m. rugpjūčio 1 d. Siųsti istorijos red. J. Masilionui, 4632 So. Keating Ave., Chicago, Ill. 60632

• M.K. ČIURLONIO žymiausią simfoninį kūrinių "Jūrą" Amerikoje gyveną ateitininkai pateiks pirmą kartą šiame krašte visai lietuvių visuomenei rugsėjo 5 d. Orchestra Hall, Chicagoje, koncerte, grojant 65 asmenų simfoniniam orkestrui ir diriguojant prof. Vytautui Marijoniui.

• LIETUVIŲ TAUTINIS KLUBAS Brooklyn, N.Y. išsiriko naują valdybą: pirm. Jurgis Krušinskas, vicepirm. Jonas Pranckus ir sekr. Jurgis Jankus.